

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1903. Första Kammaren. N:o 51.

Måndagen den 11 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

n:o 84, med anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående tullfrihet för omalen majs;

n:o 85, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående förändrad lydelse af §§ 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11 och 25 i förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin den 13 juli 1887; samt

n:o 86, angående tullbevillningen.

Upplästes och godkändes ett uppsatt förslag till kammarens skrifvelse till Konungen med anmälan om de ledigheter, hvilka skola inom nästa lagtima riksdag genom val fyllas.

Fortsattes föredragningen af andra särskilda utskottets utlåtande, n:o 5, angående skogslagstiftning och därmed i samband stående ämnen.

Punkten 1.

Utskottets förslag till lag angående vård af enskildes skogar.

2—6 §§.

Godkändes.

*Lagförslag
ang. vård af
enskildes skog-
gar.*

Lagförslag
ang. vård af
enskildes sko-
gar.
(Forts.)

7 §.

Herr Nordenfalk: Jag delar till fullo den uppfattningen, att man, så långt möjligt är, bör på allt sätt underlätta denna lags genomförande och därför icke i sakens nuvarande läge göra anmärkningar på mindre viktiga detaljer, i fråga om hvilka man under andra förhållanden skulle med skäl kunna yrka ändring. Men denna konsideration kan ej hindra mig att vid denna paragraf fästa uppmärksamheten därå, att utskottet gjort följande tillägg till Kungl. Maj:ts förslag: »Har efter afverkningen förbudet blifvit genom utslag, som vunnit laga kraft, upphäfdt, förty att förbud icke bort meddelas, må icke virke dömas förbrutet» etc. Nu kan ju ett dylikt förbud meddelas äfven af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Och om så sker och frågan sedan drages under häradsrätten, skall denna då kunna besluta förbudets upphäfvande på den grund, att förbud »icke bort meddelas» och att således befallningshafvanden begått en olaglighet? Det går väl dock icke an att på sådant sätt göra häradsrätten till ett slags öfverdomstol öfver befallningshafvanden. Häradsrätten kan ju gifvetvis finna skäl, på grund af förebragt utredning, att upphäfva ett meddeladt förbud, äfven om detta vid dess meddelande några månader tidigare i betraktande af då föreliggande förhållanden varit fullt befogadt. Men en annan sak är att gifva häradsrätten rätt att döma, att »förbudet icke bort meddelas».

Jag yrkar därför, att dessa ord: »förty att förbud icke bort meddelas» må utgå.

Herr Andersson, Axel Gustaf: Såsom herrarne väl kunna förstå, har den ifrågavarande passus inryckts i förevarande paragraf för att göra den omtvistade beslagspåföljdens verkningar mildare. Det har nämligen ansetts att, om vid den, så att säga, civila rättegången det blir visadt, att förbudet, då det tillkom, varit förhastadt — förhastadt nämligen efter den inför domstolen förebragta utredningen, om än förbudet enligt den vid dess meddelande gjorda mindre fullständiga undersökningen syntes i sin ordning — så bör icke så sträng påföljd för dess öfverträdande som eljest inträda, utan har man ansett sig för sådant fall, men endast för sådant fall och icke vid dess upphäfvande af andra orsaker, kunna stanna vid bötespåföljd. Jag tror, att man därtill haft ganska goda skäl; och jag tillåter mig påpeka, att eljest en afsevärd förmögenhet skulle kunna gå förlorad, blott därför att ett misstag blifvit begånget vid den första behandlingen.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr Nordenfalk: Emot den siste ärade talaren vill jag invända, att naturligtvis intet hindrar häradsrätten att, då den har

målet i dess helhet om händer, besluta hvad den finner lagligt och således äfven upphäfva förbudet. Men det är ej detta frågan här gäller, utan om häradsrätten skall i sitt utslag hafva rätt att säga, att förbud icke bort af länsstyrelsen meddelas och därigenom sättas till domare öfver Konungens befallningshafvande, hvars beslut, då det meddelades, kunnat vara fullt riktigt och behörigt. Häradsrätten må naturligtvis upphäfva förbudet, men icke säga att det varit olagligt, då det meddelades. Jag yrkar därför få bort denna mellanmening, hvilken för öfrigt, så vidt jag kan se, icke behöfves.

*Lagförslag
ang. vård af
enskildes skog-
gar.
(Forts.)*

Herr Sjöcrona: Jag hade ej ämnat begära ordet vid denna punkt; men jag kan ej underlåta att fästa kammarens uppmärksamhet därå att, om Konungens befallningshafvande meddelar ett sådant förbud, som här är i fråga, kan detta öfverklagas hos hofrätt. Om då vederbörande hofrätt lämnar besvären utan afseende och således godkänner befallningshafvandens åtgärd, vore det dock väl starkt, om därefter en underdomstol skulle ha rätt att förklara samma åtgärd hafva varit alldeles obefogad.

Jag kan därför ej annat än förena mig med herr Nordenfalk.

Efter det öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade herr talmannen, att i afseende på nu föredragna paragraf yrkats, dels att densamma skulle godkännas i oförändradt skick, dels och, af herr *Nordenfalk*, att paragrafen skulle godkännas med utslutande af de i första stycket förekommande orden »förty att förbud icke bort meddelas».

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner jämlikt dessa båda yrkanden och förklarade sig anse propositionen på paragrafens godkännande utan ändring vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som godkänner 7 § i särskilda utskottets förslag till lag angående vård af enskildes skogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, godkännes paragrafen med den af herr Nordenfalk föreslagna ändring.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Lagförslag
ang. vård af
enskildes skog-
gar.
(Forts.)

Ja — 42;

Nej — 40.

8 och 9 §§.

Godkändes.

10 §.

Herr Annerstedt: I motiveringen till förslaget till förordning angående skogsvårdsstyrelser heter det, »att dessa styrelser skola ingalunda till sin egentliga karaktär blifva polismyndigheter, tillsatta för att efterspana och beifra öfverträdelser af lagen angående enskildes skogar. Utan de skola, hvar inom sitt verksamhetsområde, vara det centrala organet» etc. Därmed synes mig emellertid icke stå väl tillsammans, att åklagare, hvilket ju enligt denna lag en skogsvårdsstyrelsens tjänsteman kan vara, skall hafva andel i böterna; utan, i öfverensstämmelse med lagens uppfattning i öfrigt, borde väl dessa böter odeladt tillfalla skogsvårds-kassan, på det ej den misstanke må uppstå att, då en skogsvårdsstyrelsens tjänsteman infinder sig för att ge goda råd och undersöka förhållandena, han spejar efter tillfälle att förskaffa sig själf en inkomst. Jag tillåter mig därför hemställa, att i första stycket af 10 § den del, som börjar med orden »fördelas så» och slutar med orden: »åklagarens andel», måtte utgå och i stället införas orden: »tillfalla skogsvårds-kassan i det landstingsområde, där afverkningen bedrivits».

Herr Afzelius: Det af herr Annerstedt framställda ändringsförslaget har sin grund i en önskan, att åklagaren i dessa mål skulle stå ekonomiskt oberörd. Detta må vara en, idealistiskt sedt, riktig uppfattning; och som bekant har man på senare tid sökt göra densamma gällande. Men ser man till realiteten, tror jag det vara nästan nödvändigt att, då det gäller sådana områden som dessa, bibehålla den sporre, som ligger i bötesandelen. Är det fråga om verkliga brott, där den naturliga rättskänslan kräfver straff, där känner sig nog åklagaren af sin tjänsteplikt manad att ingripa, hvilka kostnader och besvär han än får underkasta sig. Men då det gäller sådana fall som dessa, hvilka mycket litet tala till det allmänna rättsmedvetandet, utan närma sig polisförseelser, då tror jag, att, om man vill ge effektivitet åt sina påbud, det är alldeles nödvändigt att därmed förena ett sådant ekonomiskt intresse för åklagaren. Man kan icke begära, att han endast af nit för det goda ändamålet skall underkasta sig uppoffringar, hvilka ofta nog kunna vara ganska kännbara. Som bekant är också en

sådan anordning ingalunda främmande för vår lagstiftning på likartade områden.

För min del yrkar jag på dessa skäl bifall till utskottets förslag.

*Lagförslag
ang. vård af
enskildes skog-
gar.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att beträffande föreliggande paragraf yrkats, dels att densamma skulle godkännas oförändrad, dels ock, af herr *Annerstedt*, att paragrafen måtte godkännas med den ändring, att i första stycket orden »fördelas så, att en tredjedel tillfaller åklagaren samt två tredjedelar skogsvårdskassan» utbyttes mot orden »tillfalla skogsvårdskassan».

Härefter gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig finna propositionen på paragrafens godkännande i oförändradt skick vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som godkänner § 10 i särskilda utskottets förslag till lag angående vård af enskildes skogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, godkännes paragrafen med den af herr *Annerstedt* föreslagna ändring.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstning befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 70;

Nej — 26;

Öfriga delar af förslaget.

Godkändes.

Utskottets i punkten gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

*Författnings-
förelag ang.
skogsvårdssty-
relser.*

Punkten 2.

Utskottets förslag till förordning angående skogsvårdsstyrelser.

1 §.

Godkändes.

2 §.

Herr Bergendahl: På grund af de skäl, jag tog mig friheten anföra under förmiddagens debatt, tillåter jag mig yrka afslag till utskottets förslag i denna del och bifall till paragrafen, sådan den är formulerad i Kungl. Maj:ts förslag.

Herr Tamm, Hugo: Jag kan för min del, herr talman, icke neka till att det ju kunde hafva sina bestämda fördelar, att denna person, som skall inom skogsvårdsstyrelsen så att säga representera den forstliga kunskapen, alltid hade genomgått den högsta undervisningskurs, vi i vårt land å detta område äga, nämligen skogsinstitutets högre kurs, såsom Kungl. Maj:t föreslagit. Men å andra sidan kan man ju icke neka till att personer finnas, som ej genomgått denna högsta kurs men dock äga forstlig bildning, exempelvis sådana, som genomgått institutets lägre kurs, och hvilka sedermera i praktiken kompletterat sina kunskaper samt satt sig fullständigt in i förhållandena å det forstliga området. Då nu dessa tjänstemän hos skogsvårdsstyrelserna icke skulle behöfva vara sekreterare, utan hafva att meddela praktisk ledning i själfva skogs-handteringen inom länet, kan det vara till fördel, att skogsvårdsstyrelsen har möjlighet att anställa en person, hvilken man känner som en praktiskt dugande karl, och som dessutom har tillräcklig forstlig bildning för att kunna fullgöra sina åligganden.

Det är väl dessutom tämligen antagligt, att en skogsvårdsstyrelse, som är något intresserad af sin uppgift och vill göra sitt bästa, kommer att vara angelägen att få så godt folk som möjligt. Och denna paragraf innebär ju intet hinder för att anställa personer med de kvalifikationer, som Kungl. Maj:t föreslagit.

Det är dessa skäl, som gjort, att man ej velat absolut binda skogsvårdsstyrelserna vid att taga examinerade personer, i synnerhet då man betänker att, i händelse af lagens antagande, nu omedelbart skulle kräfvast tillsättande af en så stor personal, att man nödvändigt måste gå äfven till de allra yngsta och oerfarnaste. Sådant kunde redan från början skada institutionen.

Man har därför ansett bättre att låta frågan stå i skogsvårdsstyrelsernas val, uti förtroende till att de välja de bästa och kunskapsrikaste biträden, som kunna erhållas. Men man vill icke

binda dem till att möjligen nödgas taga personer, som visserligen *Författningsförslag ang. skogsvårdsstyrelser.* aflagt vederbörlig examen men sakna all erfarenhet inom sitt fack.

Friherre Beck-Friis: Herr grefve och talman, mina herrar! För min del tror jag, att de skäl, som utskottet anfört för att den forstligt bildade personen icke skall behöfva vara sekreterare, äro fullgiltiga; men jag tror också, att de anspråk, som skola ställas på denne forstligt bildade person, hvilken skall såsom biträde vara anställd hos skogsvårdsstyrelserna, böra vara mycket stora, ty allmänheten kommer nog att i de flesta fall anse hans yttrande vara af den allra största betydelse. Jag anser därför, att de fordringar, som gälla rörande anställning såsom tjänsteman i skogsstaten, äfven böra uppställas beträffande dessa biträden hos skogsvårdsstyrelserna; och jag vågar på dessa skäl hemställa, att i 2 § orden: »helst bör hafva» må utgå, så att paragrafen erhåller följande lydelse: »Hos skogsvårdsstyrelse skall såsom biträde vara anställd en forstligt bildad man, hvilken fullgjort hvad som erfordras för vinnande af anställning såsom tjänsteman i skogsstaten».

Herr Bergendahl: Herr grefve och talman, mina herrar! Det anfördes af den första ärade talaren, att, om man skulle till dessa befattningar anskaffa personer, som genomgått skogsinstitutet, det blefve nödvändigt att gå till de yngre tjänstemännen inom skogsstaten, och möjligen skulle man hos dem icke finna erforderlig praktisk erfarenhet. Jag föreställer mig emellertid, att inom vår skogsstat finnas många praktiska tjänstemän, som varit med tillräckligt länge och som gärna skulle mottaga en sådan befattning, hvarom nu är fråga, med den lön som af Kungl. Maj:t föreslagits. Därför synes mig faran för att man i detta fall icke skulle kunna få en person, som vore tillräckligt hemmastadd, icke vara grundad. Jag är sålunda fullt öfvertygad om att man i detta fall skall kunna förvärfva personer, som både äro praktiska skogsmän och äga vetenskaplig bildning, och det är väl ändock af den allra största vikt att till sekreterare i en skogsvårdsstyrelse få en fullt kompetent person, då ju han skall i sista hand hafva öfverinseende öfver huru denna författning tillämpas inom landstingsområdet.

Jag tror att här föreligga många skäl för att man bör se sig för, innan man antager utskottets förslag, och jag ber därför att fortfarande få yrka bifall till Kungl. Maj:ts framställning.

Grefve von Hallwyl: Jag ber blott att få påpeka, att i somliga trakter af landet kan det vara förenadt med stora svårigheter att få någon person, som genomgått skogsinstitutet, att åtaga sig ett dylikt uppdrag. Sådant är förhållandet i Norrland. Flertalet af de extra jägmästare, som där finnas, äro anställda hos bolagen, och denna deras ställning är så god, att de icke kunna

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)*

tänkas komma att byta om anställning. Det kan sålunda komma att visa sig vara mycket svårt att för de ifrågavarande befattningarna förvärfva personer som genomgått skogsinstitutet. Däremot kan det finnas andra personer, som äro fullt hemmastadda i allt hvad skogsskötseln rör och som i praktiskt hänseende äga mycket större insikter än de unga tjänstemän, som nyss utgått från skogsinstitutet; och det vore då icke lämpligt att genom lag bestämma, att sådana personer icke skulle få anställas hos skogsvårdsstyrelserna.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Grefve Hamilton: Herr talman! Jag förutsätter, att skogsvårdsstyrelserna komma att anställa de dugligaste personer, som de kunna få, för den ansvarsfulla plats, som nu är i fråga. I många provinser finnas personer, som icke fått sin forstliga utbildning i statens skolor, men som likväl lämpligen kunna användas för provinsens skogsskötsel och på detta område äga stor erfarenhet. I synnerhet i Skåne finnas åtskilliga forstmän, de dugligaste kanhända, som fått sin utbildning i Tyskland och Danmark, och för våra skånska förhållanden är en sådan person naturligtvis vida lämpligare än en person, som fått sin utbildning här i statens skolor. Paragrafens föreskrifter innebära ju för öfrigt icke något förbud för skogsvårdsstyrelserna att anställa i Sverige forstligt bildade män, utan allenast rättighet att jämväl taga personer, som fått sin utbildning icke här utan i annat land.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att i afseende på förevarande paragraf yrkats: 1:o att densamma skulle godkännas i enlighet med utskottets förslag; 2:o af friherre *Beck-Friis*, att paragrafen måtte godkännas med uteslutande af orden »helst bör hafva»; och 3:o af herr *Bergendahl*, att motsvarande paragraf af Kungl. Maj:ts förslag i ämnet skulle godkännas.

Sedermera gjordes propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarades propositionen på paragrafens godkännande i oförändradt skick vara med öfvervägande ja besvarad.

§ 3.

Godkändes.

§ 4.

Stycket a).

Godkändes.

Stycket b).

Herr Nordenfalk: När man genomläser denna instruktion för skogsvårdsstyrelserna, så förefaller det, som om dessa styrelser i allmänhet hängde något i luften. Fråga är hvad de skola lefva af. Jo, svarar man, af dessa afgifter, skogsvårdsafgifter, som äro föreslagna. Nåväl, om detta förslag bifalles, så blir det alltid något. Men hvad angår de bidrag, som förväntas af landsting och hushållningssällskap, så är det väl att hoppas, att dessa institutioner icke skola draga sig tillbaka för att fortfarande gifva lika stora belopp som hittills; men hvem svarar väl för att de skola öfverlämna sina bidrag till dessa styrelser? Jag känner hushållningssällskap, som inrättat sina anstalter för skogsvård mycket väl, men är långt ifrån säker, att de ej vilja behålla dem. Nu tror jag väl, att det är med inrättandet af dessa styrelser så, att man torde kunna hoppas, att de skola så att säga justera sig själfva; det är ett försök att göra för att, såsom utskottet yttrar, få ett centralt organ för alla de sträfvanden, som afse att höja den enskilda skogsvården, och jag skall därför icke motsätta mig inrättandet af en dylik institution, endast begära en ändring i det nu föredragna momentet b).

Vid antagandet af 1 § af förslaget till lag angående vård af enskildes skogar lära vi väl få anses hafva varit öfverens därom, att skogsägaren har fri dispositionsrätt öfver sin skog, utan någon främmande tillsyn eller öfvervakande, ända till dess han handterar skogen så, att han kommer i kollision med bestämmelserna i denna paragraf. Här, några sidor längre fram i betänkandet, finner man, att denna uppfattning är ett misstag, att döma af ordalydelsen i denna punkt, ty den innehåller, att det åligger dessa skogsvårdsstyrelser att »hålla tillsyn öfver skötseln och vården af enskildes skogar». Således skulle äfven den, som sköter sin skog aldrig så väl, likväl stå under inspektion af skogsvårdsstyrelsens ombud, hvilken kanske icke hälften så bra förstår skogsvård som den person, som sköter den ifrågavarande skogen.

Härtill kommer nu att i 5 § talas om att sockenkommittéer skola inrättas, och jag förmodar att det är utskottets mening att dessa sockenkommittéer skulle hafva enahanda rätt som länets skogsvårdskommitté och således en skogsägare hafva att befara, att några hemmansägare i socknen kunde komma att fordra att få öfva tillsyn öfver hans skog, gå i densamma när och hvarhelst de ville, infordra uppgifter från skogvaktaren, m. m. Säkert har det ej varit utskottets, lika litet som kungl. propositionens mening att med ifrågavarande inledningsord göra någon inskränkning i den allmänna regel, som innefattas i 1:a §. Men i allt fall står här denna bestämmelse, att skötseln och vården af alla enskilda skogar stå under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn. Om någon utländing

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)*

Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)

komme att fråga: huru är det i Sverige enligt dessa lagar? står den enskildes skog under inspektion? — så svarar den ene: nej, icke förr än han kommer i kollision med 1 §; — jo, svarar den andre, han står under ständig inspektion.

På grund häraf anser jag, att orden »hålla tillsyn öfver skötsel och vården af enskildes skogar och i sådant afseende» böra utgå, hvarigenom lydelsen skulle blifva denna: »Skogsvårdsstyrelse har till uppgift att *a)* befrämja den enskilda skogshushållningen etc.; *b)* vidtaga de åtgärder etc.» Men, herr greve och talman, jag skall tillmötesgå en uttalad önskan att utskottet må få tillfälle själf omredigera denna punkt, och yrkar därför dess återremitterande till utskottet.

Herr Afzelius: Jag skall be att få understödja det yrkande, som af herr Nordenfalk blifvit framställt. Denna rubricering af skogsvårdsstyrelsens uppgift, att den skall hålla tillsyn öfver skötseln och vården af enskilda skogar, den pekar alldeles för långt. Någon sådan uppsikt tillkommer icke styrelsen. Visserligen borttages den praktiska betydelsen af detta uttryckssätt genom angifvandet af de åtgärder, den i sådant afseende skall vidtaga — det är detta och ingenting annat den har att göra —, men det förefaller äfven mig olämpligt att bibehålla en så allmänt affattad ingress, som alldeles icke passar. Skälet att den står där har varit, tror jag, att man icke bemärkt, huru under ärendets gång den första lagen blifvit förändrad. I Kungl. Maj:ts förslag till lag angående vård af enskildes skogar fanns ett par paragrafer äfven om forstlig uppsikt öfver vissa skogar, nämligen 2 eller 3 §§. Under sådana förhållanden kunde man hafva någon anledning att gifva en så allmän rubricering åt hvad skogsvårdsstyrelserna skulle hafva att tillse. Detta är emellertid bortfallet genom den senare förändringen. Skogsvårdsstyrelserna hafva nu icke att utöfva annan tillsyn än den som står omtalad i 1 §. Jag hemställer därför, att paragrafen måtte få ungefär följande lydelse:

b) »utöfva den uppsikt, som enligt 1 § i lagen angående vård af enskildes skogar tillkommer skogsvårdsstyrelse samt beträffande de åtgärder styrelsen i sådant afseende vidtager, så ock om beslut — — — sådant begäres.»

Jag kan naturligtvis icke begära, att kammaren på rak arm skall bifalla detta redaktionsförslag, men jag ber, att det måtte underställas utskottet, för den händelse kammaren skulle anse nödigt att återremittera detta moment, hvarom jag hemställer.

Herr Tamm, Hugo: För min del har jag ingenting emot en återremiss i detta syfte. I sak är ingen skillnad mellan hvad utskottet och landshöfding Nordenfalk åsyfta — och kan tanken

tydligare uttryckas, har jag för min del ingenting emot, om kammaren återremitterar denna punkt.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, yttrade herr talmannen, att därunder endast yrkats, att nu förevarande stycke skulle visas åter till utskottet.

Härefter gjordes propositioner, först på styckets godkännande samt vidare på detsammans återförvisning; och förklarades den senare propositionen vara med ja besvarad.

Återstoden af 1 § äfvensom 5—7 §§.

Godkändes.

8 §.

Herr Sjöcrona: Jag skall till en början hemställa, att äfven 9 § må få anses föredragen, emedan den sammanhänger med den 8:de i det afseende, som jag nu ämnar beröra.

Denna hemställan bifölls.

Sedan i följd häraf jämväl 9 § föredragits, yttrade:

Herr Sjöcrona: Kammaren har nu redan godkänt den 1:sta § i detta förslag, hvarigenom således är bestämdt, att skogsvårdsstyrelserna skola bestå af tre ledamöter, af hvilka en utses af landsting, en af hushållningssällskaps förvaltningsutskott och den tredje af Kungl. Maj:t. Det torde ju kunna frågas, hvarför icke den tredje myndigheten inom länet eller landstingsområdet, Konungens befallningshafvande, skulle kunna anförtras att utse den tredje ledamoten och således Kungl. Maj:t slippa besväras med att hvart tredje år utse 25 ledamöter i dessa skogsvårdsstyrelser. Af lätt insedda skäl har jag icke velat framställa yrkande därom vid 1 §, och denna är nu redan beslutad, men någon skada är därigenom icke skedd. Men i 8 § äro också föreslagna tre personer, nämligen tre revisorer, af hvilka en skall utses af landstinget, en af hushållningssällskapet och en af Kungl. Maj:t. Jag tillåter mig hemställa, om det skulle vara någon större samhällsvåda, att man anförtrorde åt Konungens befallningshafvande att utse den tredje revisorn i analogi med hvad som sker vid utseende af revisorer i brännvinsbolagen, som äro därmed ganska nära jämförliga. I annat fall skall Kungl. Maj:t hvarje år besväras med att utse och utfärda förordnande för dessa 25 revisorer, hvilket synes mig ganska olämpligt. Jag skulle emellertid kanske icke ändå hafva gjort ens den anmärkningen vid denna paragraf, om jag icke hade haft

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)* en mer väsentlig anmärkning mot den och i sammanhang därmed mot § 9. Sista stycket i § 8 lyder såsom herrarne se:

»På landstinget och hushållningssällskapet ankommer att bevilja eller vägra skogsvårdsstyrelse ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning under det år, revisionsberättelsen omfattar.»

När nu dessa båda hafva rättighet att vägra ansvarsfrihet, följer däraf ovillkorligen både rättighet och skyldighet att vid domstol anhängiggöra talan mot den, för hvilken ansvarsfrihet vägras. De hafva således enligt denna paragraf bägge denna rättighet. Och om nu bägge vägra ansvarsfrihet, af samma anledning eller af olika anledningar, kunna de hvar för sig utse ombud, som utföra deras talan vid domstol. Är det samma anmärkning båda göra, blir det tämligen egendomligt, att det kommer två kärande i precis samma sak och vid samma domstol och mot samma svarande. Det kan också hända, att den ena beviljar men den andra vägrar ansvarsfrihet. Ja, då är den senare berättigad att anställa sin talan, ehuru det väl kan förefalla i viss mån egendomligt, att en skogsvårdsstyrelse skall ställas under tilltal, då den fått decharge från en af dessa myndigheter. Det vill därför synas mig, som om äfven här, i analogi med hvad förhållandet är vid brännvinsbolag, den tredje myndigheten borde träda emellan, då det fattas olika beslut, och att således Konungens befallningshafvande då borde bestämma huru skall förhållas; och om båda fatta beslut att vägra ansvarsfrihet, kunde det väl också vara lämpligt, att Konungens befallningshafvande finge utse behörig och lämplig person, som utförde talan för båda, i stället för att de utse en hvar för sig. Huru nu än detta lämpligast bör ordnas, är det väl alldeles gifvet, att lagen bör innehålla bestämmelse därom, men det saknas fullkomligt. Men det är icke nog med detta, utan om herrarne nu äro goda och följa med den 9 §, så lyder den sålunda:

»Ledamot i skogsvårdsstyrelse ansvarar gemensamt med styrelsens öfrige ledamöter för de medel, styrelsen haft under sin förvaltning. Denna ansvarighet fortfar, till dess förvaltningen blifvit af landstinget eller, om klander anställes, af vederbörlig domstol godkänd, eller ock till dess natt och år efter räkenskapens aflämnande förflutit, utan att klander i laga ordning blifvit anställt.»

Här hafva således hushållningssällskapen blifvit fullständigt ignorerade. Skulle man efter orden följa denna paragraf, så, om landsting har beviljat ansvarsfrihet, hjälper det icke, om hushållningssällskap vägrar det, och det har naturligtvis icke varit meningen.

Jag skall således, herr grefve och talman, tillåta mig yrka återremiss å bägge dessa paragrafer, i syfte att utskottet dels må taga i öfvervägande, huruvida icke lämpligen den tredje revisorn må kunna och böra utses af Konungens befallningshafvande, och

dels tillse, att de oegentligheter och bristfälligheter, som jag här tillåtit mig påpeka, må blifva rättade.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårdssty-
relser.
(Forts.)*

Herr Tamm, Hugo: I afseende på den första anmärkningen, att Konungens befallningshafvande skulle lika väl som Kungl. Maj:t kunna tillsätta en ledamot af skogsvårdsstyrelserna, så skulle jag för min del icke kunnat vara med om detsamma. Det kommer att blifva en ganska viktig person, och jag tror, att det är bättre, att Kungl. Maj:t i detta fall gör det än Konungens befallningshafvande.

Däremot må det gärna tagas i öfvervägande, huruvida icke en af revisorerna må utses af Konungens befallningshafvande. Det sätter jag mig icke emot. Det är tydligt, att ordet »hushållnings-sällskap» blifvit utelämnadt, ett förbiseende så mycket förklarligare, som det äfven förekommer i Kungl. Maj:ts proposition, och därför skall jag be att få instämma i herr Sjöcronas yrkande på återremiss.

Efter härmed slutad öfverläggning visades föreliggande 8 och 9 §§ åter till utskottet.

Öfriga delar af förslaget.

Godkändes.

Utskottets i punkten gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

Punkten 3.

Utskottets förslag till förordning angående skogsvårdsafgifter.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
afgifter.*

1 §.

Herr Rettig: Då jag på det lifligaste önskar framgång åt detta lagförslag är det helt naturligt, att jag högst ogärna uppträdt såsom reservant. Men jag har gjort det därför, att jag anser dessa skogsvårdsafgifter vara baserade på den mest orättvisa grund och äfven vara af den beskaffenhet, att det blir mycket svårt att få dem att verka på ordentligt sätt.

Hvad nu först rubriken beträffar, *skogsvårdsafgifter*, så skulle man ju däraf döma, att här vore fråga om att uppsamla afgifter från hela Sveriges skogar för att därmed bereda skogskultur. Men när man granskar lagförslaget, finner man, att det är icke fråga om en skogsvårdsafgift, utan det är fråga om en exportafgift, ja, om exporttull; ty hvilka betala dessa afgifter? Jo, endast sådana

Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)

trävaror och sådan trämassa, som från landet bortföres. Dessa skola således bidraga till denna skogsfond. All skog, som afverkas och förbrukas inom landet, all skog, som förbrukas till pappersmassa och hvaraf här i landet beredes papper, all skog, hvaraf här i landet beredes kol, kommer icke alls att drabbas af dessa avgifter, utan endast det som exporteras. Det ligger en kolossalt stor orättvisa i detta, ty, mina herrar, skogen sköflas lika mycket, om jag exporterar eller förbrukar den inom landet. Är det meningen att det skall vara en exporttull, då må man också ändra namnet och icke kalla det skogsvårdsavgifter, utan exporttull eller exportavgifter; men är det meningen att det skall vara skogsvårdsavgifter, då böra de utgå på helt annat sätt. Enligt § 2 i förordningen angående skogsvårdsavgifter föreskrives:

»De genom dessa avgifter inflytande medel fördelas mellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad.»

Jag vill fråga herrarne, huru detta skall gå till. Ett sågverk, som afverkar skog från olika provinser och däraf dels skeppar till utlandet och dels försäljer inom landet, hur i all rimlighets namn skall detta sågverk kunna bevisa: detta, som skeppas ut, kommer från den eller den provinsen, och detta, som försäljes inom landet, kommer från den eller den provinsen. På samma sätt är det med trämassan. Den trämassa, som skeppas ut, har kommit från den eller den provinsen, och den, som här har blifvit förvandlad till papper, har kommit från den eller den provinsen. Det är en orimlighet, som aldrig kan genomföras.

Dessutom är det icke heller bestämdt, hvartill dessa skogsvårdsavgifter skola användas. Visserligen står det i den nu antagna lagen om skogsvårdsstyrelserna, att dessa skola tillhandahålla skogsfrö och tillse att åtgärder vidtagas för befordrande af en förbättrad skogshushållning — och det är naturligtvis meningen, att dessa avgifter skola användas för detta ändamål, men är det rättvist, att en person, ägande en välskött skog, som exporteras, skall bidraga med avgifter för att därmed skall skötas en vanskött skog, som förbrukas inom landet? Det är den största orättvisa, som icke kan på något sätt försvaras eller bortresoneras. Jag tycker för min del, att för dessa skogsvårdsavgifter skulle man nog kunna få någon bättre och lämpligare form. Jag är visst icke emot dessa avgifter, men blott emot sättet, som här är föreslaget. Jag förstår mycket väl, att för att kunna sköta skogen måste äfven pengar finnas. Men hvem skall bidraga med dessa pengar? Det skola hela landets skogar. Jag tror, att man kunde gå till väga på många sätt. Man kunde t. ex. ha någon obetydlig arealavgift. Man kunde taga upp stubbörasavgift. För hvad som afverkades kunde betalas viss avgift, som skulle gå till denna fond. Huru det skall gå till är en sak, som jag icke kan säga, men jag är öfvertygad, att det skulle

kunna finnas någon rättvisare grund än hvad här är föreslagen. Inom utskottet har det faktiskt icke gjorts försök att lösa frågan på annat sätt, och det kan man icke heller begära, då utskottet haft så mycket att göra. När dessa afgifter förordades, var det visserligen resonemang om det, men det ansågs, att man ovillkorligen skulle taga detta. Men det kunde jag icke vara med om, och därför reserverade jag mig. Men någon större och vidlyftigare diskussion inom utskottet om att upptaga dessa afgifter på annat sätt har det, som sagdt, icke varit.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

Det är äfven en annan sak, som jag vill fästa uppmärksamheten på. Det är vissa delar af landet, som icke komma att drabbas af denna lag angående vård af enskildas skogar, nämligen Västerbottens, Norrbottens och Gottlands län, äfvensom Särna socken i Dalarna. Skogarne i dessa landsändar komma icke att bidra med skogsvårdsavgifter. De hafva sina egna afgifter till följd af de lagar, som där finnas. Men i alla fall få vi nu äfven en ny lag, som fordrar stora uppoffringar, och det synes, att äfven skogarna i dessa delar af landet borde träffas af skogsvårdsavgifterna. Jag anser, att hela landets skogar böra bidra härtill. Det kan ju vara en mindre omständighet, men det blir äfven mycket trassel med den exportvara, som kommer från dessa landsändar och försågas inom ett distrikt, där denna lag gäller. Från Särna socken i Dalarna försågas t. ex. mycket virke vid sågverk i Gäffleborgs län, och när dessa varor exporteras till utlandet, kan man naturligtvis hos vederbörande myndigheter göra anspråk på restitution af afgifter för den skog, som kommit från Särna. Det kommer att bli ofantligt mycket svårigheter och trakasserier. Skulle det i stället bli en arealavgift eller stubböresavgift, skulle det icke alls blifva dessa svårigheter, utan då blefve det en allmän bestämmelse, hvarefter man skulle kunna gå. Nu kommer denna lag icke att tillämpas förr än år 1905. Herrarne tycka kanske, att det är oegentligt, att jag nu yrkar afslag på dessa skogsvårdsavgifter, men jag ber att från första stund få betona, att det icke är för att vägra avgifterna, utan för att få ett annat system, som jag kommer att göra det. Jag hoppas, om afslag skulle vinna Första Kammarens och Riksdagens bifall, att ingen fara därmed är skedd, utan att vi nästa år få en ny kungl. proposition om skogsvårdsavgifter på annat sätt. Och äfven om denna lag skulle träda i kraft 1905, så behövas icke dessa penningar 1905, utan det är litet senare som de skulle komma att användas.

Således ber jag, herr greve och talman, att få yrka afslag på det nu föreliggande lagförslaget.

Herr Apeltam: Liksom den föregående talaren anser jag detta förslag till lag angående skogsvårdsavgifter vara olämpligt och icke, åtminstone i den form, hvori det här föreligger, böra vinna bifall. Jag

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

anser det olämpligt, därför att bestämmelserna äro mycket otydliga och svåra att tolka, och dessutom orättvisa. Det är efter mitt förmenande här fråga icke allenast om avgifter till skogens gagn, utan absolut också om en skyddstull, en exporttull, och exporttullar i allmänhet äro egentligen icke lämpliga att införa. Nog kan man väl på något annat sätt söka åstadkomma de medel, som äro nödvändiga för vidmakthållande af den apparat, som genom kammarens nyss fattade beslut kommit till stånd, utan att behöfva anlita denna utväg. Dessa avgifter äro orättvisa, därför att de drabba så olika. Man har nämligen sagt, att en avgift på 10 öre skulle läggas pr kbm. trävaror, huru mycket dessa trävaror än må vara värda. Visserligen hafva därifrån undantagits de billigaste trävarorna såsom kastved och dyligt, som endast skulle drabbas med 5 öre pr kbm. Men däremot har man jämnställt öfriga dyrare trävaror såsom plank, battens af prima och sekunda beskaffenhet. Jämför man dem, som kunna vara värda ända till 2 à 300 kronor pr standrad, med de billiga, som kanske ej kosta mera än 20 à 30 kronor, så är det orättvist att hafva precis samma avgifter på dessa dyrare och finare varor som på de billigare. Dessa avgifter äro äfven orättvisa därför, att de odisputabelt drabba den skogsägare, som väl vårdat sin skog, på annat sätt än den, som icke alls vårdar sin. Den skogsägare, som väl skött sin skog, som har en forstligt bildad person att sköta den, han får naturligtvis vid export af trävaror betala mycket dryga avgifter i jämförelse med en, som kanske vanvårdar sin skog. Jag tror, att man mycket väl skulle kunna åtminstone tills vidare använda samma princip, som nu på de flesta ställen gör sig gällande, nämligen att landsting och hushållningssällskap i de flesta län anslå vissa belopp till skogskultur inom länet. Och staten har ju också bidragit till det. Man kunde ju tänka, att det fortfarande finge äga rum. Dessutom är det ju så, att man i vissa delar af landet, såsom den föregående talaren också påpekade, alldeles gått ifrån dessa avgifter nämligen i de län, som nu äro undantagna från lagen. Men det kan väl icke vara rimligt. Hvad särskildt 2 § angår, så finner jag för min del, att Kungl. Maj:ts förslag är bättre än det utskottet framlagt. Hur är det möjligt att på exportplatserna, till hvilka trävarorna komma från innanför liggande län, tullkamrarna skulle kunna afgöra från hvilket län varorna komma? Hur är det möjligt, att, på sätt utskottet föreslagit, fördelning af avgifterna skall kunna äga rum. Bra mycket lämpligare i sådant fall är att antaga Kungl. Maj:ts förslag i 2 § och öfverlåta åt Kungl. Maj:t att fördela avgifterna. Från västkustens städer t. ex. utskeppas mycket trävaror, men dessa komma från inre län, ty inom Halland och Bohuslän finnes mycket litet skog. Men huru skall det vara möjligt att säga, från hvilket län trävarorna komma. Jag har själf ganska stor erfarenhet i detta, och till Halmstad komma betydliga massor trävaror

från Kronobergs, Älfsborgs och Jönköpings län för att därifrån exporteras, men det är omöjligt för tullkammaren att afgöra från hvilket af dessa län dessa varor hafva kommit. Under sådana förhållanden tror jag icke någon fara föreligger för närvarande af att helt och hållet, såsom den föregående talaren yrkade, afslå denna lag om skogsvårdsafgifter, då säkerligen till en annan riksdag ett nytt och lämpligare förslag framkommer. För närvarande yrkar jag afslag.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
afgifter.
(Forts.)*

Hans excellens friherre von Essen: Det borde väl egentligen vara af utskottets ledamöter som anmärkningar skulle besvaras, men det kanske dock icke skadar, att någon utanför utskottet stående yttrar sig, och efter som jag tagit del i ärendets behandling inom skogskommittén, tillåter jag mig att säga några ord:

Hvad då först angår den föreslagna »exportafgiften» — en benämning som den förste talaren i afton begagnade och som mycket väl kan användas, ehuru den, såsom man vet, ljuder mycket illa i hans och andras öron — får jag säga, att denna, hvilket samme talare mycket riktigt framhöll, utgör både en exportafgift och en skogsvårdsafgift, ehuru den senare benämningen betecknar ändamålet, hvartill den skall användas, hvarför man äfven valt den. Jag erkänner, att beträffande denna exportafgift äfven enligt min åsikt en orättvisa ligger däri, att icke samma afgift erlägges för all skog, som fälles och tillgodogöres inom riket till husbehof m. m. Den ärade talaren har väl här tänkt sig möjligheten af kontroll. Han nämnde icke själfdeklaration, som visserligen vore ett sätt, men som dock skulle öka de redan befintliga svårigheterna. Dessa själfdeklarationer blefve det nog ganska kinkigt att både kontrollera och utföra med hänsyn till de tusentals småbrukare, hvilka hade att angifva värdet af det timmer de fällt. Han nämnde stubbören, men hvem skall räkna stubbarne? Huru skulle man få reda på, hvad som fällts på en eller annan ort, och huru kontrollera från hvad håll skogsprodukter komma, t. ex. kol som afverkas å skilda orter och levereras till olika bruk?

Jag erkänner villigt med honom, att i denna skogsvårdsafgift ligger en premiering af vissa förädlingsindustrier inom landet, t. ex. tillverkning af papper af inhemsk pappersmassa. Men denna premie för t. ex. järntillverkning, som förbrukar träkol, och för pappersindustrien vid användandet af trämassa är så liten, att jag icke kan anse det så oerhördt, om premiering sker med en så obetydlig summa. Jag vill påminna om hvad i förmiddags berördes, nämligen det stora värdet af vår trävaruexport, 175 miljoner årligen, jämfördt med denna lilla afgift, uppgående till 500,000 å 600,000 kronor. Å en så enorm export af varor, hvarvid dock icke kol för järntillverkning inberäknats, väga ju dessa afgifter obetydligt i jämförelse med det gagn, som genom de på detta sätt infly-

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

tande medlen kan vinnas till upphjälpande af skogsvården. Må-
vara, säger man, men det är orättvist, att den, som väl vårdar sin
skog, skall betala för den, som vanvårdar sin. Ja, men denna
vanvård visar sig ofta däri, att ägaren hugger ned sin skog för
mycket. Så mycket mer kan han då få att betala i exportavgift
och så mycket större blir hans bidrag till skogens kultur och för-
bättring. Jag förstår icke, hvarifrån den ärade talaren fått det,
att den, som väl vårdar sin skog skall antagas få betala mera i
exportavgift än den, som vanvårdar sin skog. Talaren har kanske
tänkt på det fallet, att någon redan för länge sedan huggit ned
sin skog och således icke genom exportavgifter kan bidraga till
skogsvårdens befrämjande. Jag föreställer mig, att detta var tala-
rens mening. Men detta är icke alltid fallet. Man må väl tänka
sig, att skogsvårdsstyrelsen rättvist fördelar skogsvårdsmedlen, där-
vid tagande hänsyn till att den, som faktiskt sköter sin skog väl,
äfvén bör uppmuntras med bidrag, under det att den, som icke
velat göra något på egen bekostnad, visas mindre medlidande.
Inom skogskommittén hade man mycket svårt att bestämma sig,
huru det skulle ordnas med hela denna sak, men man stannade
vid föreliggande förslag, som ju längesedan framkastades af herr
Sörensen, och sedermera upptogs af domänstyrelsen. Vid begyn-
nelsen af kommitténs arbeten såg man knappast någon möjlighet
att lösa frågan, då helt hastigt och för många oväntadt genom tull-
kamrarnes uppgifter en utväg klarerades att göra beräkningar rö-
rande fördelningen af skogsvårdsmedlen inom de landstingsområ-
den, hvarifrån det utskäppade virket härstammar. Det är icke
möjligt att för kammaren visa, huru dessa tabeller äro uppställda,
och huru man har anledning hoppas att kunna på detta sätt täm-
ligen rättvist, så vidt någon möjlighet därtill finnes, lösa den före-
lagda frågan rörande skogsvårdsavgifterna. Att i vissa fall svårig-
heter komma att yppa sig vid bestämmande af virkets härstam-
ning, kan icke förnekas, men rättelse bör ju kunna ske, och en-
ligt § 2 tillkommer Kungl. Maj:t att hvart 5:te år, om så erfordras,
förändra medelsfördelningen. Jag kan icke se, att i detta afseende
anledning finnes till anmärkning mot den kungl. propositionen,
ty § 2, mom. 2 innehåller: »de närmare grunder, hvarefter lands-
tingsområdena skola anses deltaga i utförseln af trävaror och så-
lunda blifva delaktiga i skogsvårdsavgifterna, bestämmas af Kungl.
Maj:t för fem år i sänder». Det är ett fullständigande, som jag
finner vara på sin plats och kan icke se något skäl att stryka det.

Af den förste talaren föreslogs en utväg, som jag nyss be-
rörde. Under diskussionen kan en eller annan tanke framkastas,
som synes ganska möjlig att genomföra, men när man sålunda
sätter upp en tillfällig tanke gentemot ett mångårigt utarbetadt och
utredt förslag, kan man fråga, om det är skäl att för mycket lyssna
därtill. Äfvén om yrkande om återremiss skulle framställas i syfte

att få nytt förslag rörande dessa skogsvårdsavgifter, har jag icke hopp att utskottet under den korta tid, som återstår, skall kunna utfinna någon ny utväg. Jag tror äfven, att den förste talaren egentligen tänkt sig, att nytt förslag kunde komma fram, som Kungl. Maj:t genom en ny kommitté, efter utredning på annat sätt skulle framställa. Men för att ett dylikt lagförslag af kam-maren skulle beslutas, fordras det, förefaller det mig, att man verkligen skulle hafva något i förslagsväg att hålla fast vid, men jag får då säga att jag icke tilltalats af de förslag, som nämndes, stubbören eller själfdeklaration. Talaren nämnde äfven arealavgift, men jag kan icke heller anse detta slags afgift såsom en antaglig utväg eller godkänna arealen såsom fördelningsgrund. För en areal, som består af kalmark, skulle man kanske få betala lika mycket som för bärande mark, eller måhända afgiften där skulle blifva mycket större, då för dylik mark behöfves medel till skogsodling, men för växtlig skog skulle mindre betalas, då hjälp där ej vore erforderlig. Denna grund för afgiftens fördelning tror jag således icke heller är lämplig. Därtill kommer, att de flesta småbrukare, med aflägset liggande skog icke känna eller kunna uppgifva storleken af den areal de äga, och man kan icke för de delar af riket, till hvilka det ekonomiska kartverket icke sträckt sig, härigenom hoppas få fram tillförlitliga uppgifter.

Jag är emellertid öfvertygad, att Kungl. Maj:ts och utskottets förslag är fotadt på goda grunder; visserligen komma vid tillämpningen trassel, tvister och svårigheter att uppstå, men sådant kan i alla fall icke undvikas. Jag anhåller således om bifall till utskottets förslag.

Herr Tamm Hugo: Denna fråga var verkligen icke mycket debatterad i utskottet. Tämligen snart kom man där till enighet om densamma, och det var egentligen den talare, som först uppträdde, som i detta fall hyste betänkligheter, hvilka han här nu framställt.

I afseende å medlens *användning* har utskottet gjort ändring i Kungl. Maj:ts förslag, och var detta den hufvudsakliga anmärkningen inom utskottet i fråga om dessa avgifter. Det anmärktes nämligen däremot, att Kungl. Maj:t föreslog, att detta skulle tagas upp såsom en skatt, hvilken ingick till statskontoret, hvarefter Kungl. Maj:t skulle verkställa utdelning af dessa influtna medel, efter som Kungl. Maj:t fann för godt; delningen skulle ske eftersom han ansåg behöfvet vara. Detta väckte genast motstånd och man förklarade, att upptagande på detta sätt af en skatt, som Kungl. Maj:t disponerade, var något, som man icke kunde vara med om. Däremot, för den händelse influtna medel komme att användas till fördelning inom respektive orter, hvarifrån betalningen går, förklarades i utskottet: detta är avgifter ur skogen till skogen

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)

inom en och samma ort, där vi känna oss som ett solidariskt helt; och detta därför att skogsägareintresset och exportintresset här så nära sammanfalla.

Hvem får betala denna afgift? En del svarade: det få vi jordägare i sista hand. Den kommer att verka alldeles på samma sätt, som en konstant sänkning af prisen på trävarumarknaden, och vi få mindre betaldt för vårt virke. Nej, svarade de andra, det är icke jordägarna utan exportörerna, som få betala. Det torde icke heller lätteligen kunna utredas, om ifrågavarande afgift, som skickas in genom tullkamrarna, faller på skogsägaren eller på exportören. Frågan blef oafgjord och spelar vid den ringa afgiften en minimal roll. Huru afgiften kommer att fördela sig, blir antagligen beroende på marknadens läge. Vid bra priser betalas den af den ena, vid dåliga af den andra parten.

Då vidare har anmärkts: det är dock bra hårdt att den, som har sin skog väl skött, skall få betala en afgift, af hvilken inflytande medel skola utdelas till den, som sköter skogen illa, glömmar man äfven här solidariteten mellan intresserade. Vi veta, att i hela Norrland, där den stora tyngden af dessa avgifter kommer att falla, är det egentligen de stora exportörerna, sågverken, som hämta virke från det inre landet, från hela trakten, som ligger bakom utefter de stora älfvarna. Och det är alldeles tydligt, att fastän avgifterna betalas genom exportören, är han så lifligt intresserad i att skog finnes bakom honom, att i detta fall hans intresse absolut är sammanknutet med skogsägarens, liksom skogsägarens är sammanknutet med den förres, då han af denne kan få bättre pris än om han själf försågade och afsatte sitt virke. Men förmodligen afser anmärkningen de smärre, väl skötta skogar, hvarifrån man låter utsända afverkningen genom en exportör. I vanligaste fall bedrivs exporten såsom affär och exportören uppköper äfven från dessa deras tillverkningar.

Jag tror mig härmed hafva visat, att det beror på konjunkturen, hvem som ena året eller det andra betalar dessa avgifter — exportören eller skogsägaren — och att dessa avgifter ej äro en skatt på en viss klass; att bägge parternas solidaritet är så stor, att alla hafva samma intresse i afseende på deras användning, då bägge därpå gagnas. Framför allt borttages deras natur af skatt, på grund af deras användning inom endast den ort, hvarifrån de upptagas, hvadan herr Rettig har rätt då han säger, att skogsprodukterna betala denna afgift. Detta är, så vidt möjligt, åstadkommet genom det förslag, som från utskottet föreligger. Att i stället lägga till grund för avgifternas utgående areal duger alldeles icke. Jag behöfver blott hänvisa till Göteborgs län med sina stora, kalmarker, för hvilkas återväxt gjorts så mycket. Skall man ålägga dessa kalmarker samma skatt, som skulle erläggas för trakter längre in i landet med god skogsväxt? Det vore alldeles för orättvist.

Då säger herr Rettig: om icke detta duger, så finnes väl något annat, och jag önskar, att man kunde finna något annat sätt, bättre än detta, som dock visat sig kunna genomgå de pröfningar och beräkningsgrunder, hvilka kommittén anställt, och de undersökningar, som gjorts af domänstyrelsen, samt visat sig utförbart. Alla andra sätt, som hittills föreslagits, hafva visat sig praktiskt alldeles utförbara. Det enda praktiska sätt är att genom exportörerna upptaga afgifterna. Dessa hafva icke att göra någon som helst deklARATION, hafva icke intresse i att dölja förhållandena. Det kan således gå ganska lätt att här få exakta uppgifter och få reda på, från hvilket håll virket kommit. Dessutom har man vid flottlederna, där noga kontroll föres vid de olika bommarna, ganska bra reda på, från hvilka orter virket härstammar. Det af utskottet föreslagna torde bäst stämma med parternas verkliga intressen och vara det enda praktiskt utförbara.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

Nekas kan icke, att svårigheterna äro i detta, såsom i så många andra fall, mycket mer beroende på viljan än realiteten. Jag vill visst icke säga, att denna afgift kommer att utgå efter en absolut strikt och rättvis grund, men jag vill då fråga: hvilken skatt gör det? Gör den teoretiskt beprisade inkomstskatten det, eller kunna herrarna säga någon annan, som utgår efter absolut rättvis grund? För min del åtminstone kan jag icke finna någon sådan. Här är nu den stora fördelen, att ifrågavarande skogsvårdsavgifter gå från vissa orter till fyllande af samma orters verkliga behof, och tagas från den ort som har fördel och vinst af en näring för att gifvas till samma näring.

Herr Rettig föreslog uppskof med beslutet i denna del. För min del tror jag det vore ganska oklokt. Det lider icke något tvifvel därom, att detta sammanhänger så ytterst nära med de tvenne föregående förslagen, att man nästan kan säga, att om detta faller, kommer det hela att stanna in suspenso, ty i och med det samma är tvifvelaktigt, huruvida ett ändradt förslag kan gå igenom i medkammaren. Däremot, är här icke något vidare bestämdt, än själfva hufvudgrunden, och då Kungl. Maj:t i detta fall förbehålles att närmare utreda denna grund, då vidare Kungl. Maj:t naturligtvis i detta fall söker göra utredningen så fullständig som möjligt, torde man hafva tämlig säkerhet för eller åtminstone grundad förhoppning om en vidare utarbetning, efter nu angifna grunder, och i detta fall hyser jag icke tvifvel om, att det icke skall blifva möjligt att justera dessa avgifter, där de möjligen behöfva justering.

Det vore således, såsom jag tror, mycket illa för förslaget i dess helhet, som vunnit så stor anklång i hela landet, om regeringens och utskottets förslag i denna del skulle afslås, och då jag anser dessa avgifter, som i realiteten äro så ofantligt små, vara ägnade att till betydande del gifva styrka åt hela skogsförslaget,

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.
(Forts.)*

får jag, herr grefve och talman, anhålla om bifall till utskottets förslag.

Herr Bremberg: Då nu förevarande lag icke kommer att beröra Norrbotten och Västerbotten, där man sköter sina skogar genom skogsstatens tjänstemän och betalar utsyningsavgifter, vore det för dessa landsändar i hög grad orättvist att, såsom herr Rettig föreslagit, belägga därifrån utgående trävaror med den här föreslagna skogsvårdsavgiften. Jag yrkar därför, att kammaren, utan afseende på herr Rettigs yrkande, bifaller utskottets förslag.

Herr Rettig: Så väl herr Tamm som friherre von Essen hafva framhållit, att dessa skogsvårdsavgifter ju äro så obetydliga, att de ej spela någon roll. Jag får då säga, att det icke är i fråga om siffran utan om själfva principfrågan jag talar. Fastslås denna princip, kommer man alltid att fortgå på samma väg, nämligen att dessa avgifter skola utgå af exporten. Det är precis på samma sätt här, som i fråga om inkomstskatten; har man en gång tagit denna, är det svårt att göra ändring däri. Likaså här; är principen om uttagande af exportavgifter en gång fastslagen, så kommer man att fortsätta, hvad trävarorna beträffar. Och mig synes egendomligt, att man här vill fastslå exportavgift å trävaror, när man samtidigt i Riksdagen gör allt för att, så vidt möjligt, underlätta malmexporten. Jag håller mig således absolut därtill, att det är en principfråga, det här gäller, och anser därför alldeles nödvändigt att stryka under detta.

Hans excellens friherre von Essen sade äfven, att han icke kunde fatta, hvad jag menade, då jag sade att den, som exporterar afverkningen af sin skog, hvilken han väl sköter, får betala avgifter till förmån för den, som illa sköter sin skog, men vid afsättning af dess produkter håller sig inom landet. Orättvisan i ett sådant förhållande tycker jag icke bör vara svår att inse.

Då jag talade om arealavgifter var det naturligtvis ett af mig framkastadt förslag, att man möjligen skulle kunna gå denna väg. En afgift utgående efter arealen kan naturligtvis blifva orättvist betungande för den, som äger stora skoglösa arealer, det kan visserligen vara orättvist, men är icke detta förslag lika orättvist? Blott därför att jag exporterar skogsprodukter får jag betala skogsvårdsavgift, men då afverkning förbrukas inom landet ingenting alls! Detta finner jag ännu orättvisare än en arealavgift. För öfrigt håller jag icke i så hög grad på denna arealavgift, men jag håller bestämdt därpå, att en annan princip än exporttullen, en annan grund att bygga på, här blir antagen.

Jag får därför fortfarande yrka afslag å den föredragna paragrafen, då jag anser, att man ingenting riskerar därmed, emedan dessa lagar, om de antagas, icke träda i kraft förrän 1905, och

jag antager, att Riksdagen under nästkommande år skulle fatta beslut om skogsvårdsafgifter, utgående efter andra grunder.

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
afgifter.
(Forts.)*

Herr af Burén: Det förvånar mig att man motsätter sig en så ringa afgift som den här föreslagna. Den utgör nämligen icke fullt 3 öre per kubikfot, och som dessa herrar mycket väl veta varierar priset å trävaror med 5 å 25 öre per kubikfot. Må vara, att denna afgift kan anses vara orättvis. Men försök att få fram någon motsvarande, som skaffar oss penningar, ty penningar måste vi hafva för att kunna sköta om denna sak. Det förvånar mig så mycket mer, som en stor trävaruexportör, såsom jag hade äran säga i mitt anförande i förmiddags, har föreslagit en exportafgift af en krona per standard för att därigenom skaffa medel för skogsvården. Det är dock mer än dubbelt så mycket som det utskottet här föreslagit. Och så skulle vi vägra att antaga den enda möjliga utvägen för genomförande af denna lag, ty mina herrar, om detta förslag förkastas, är det enligt min tro hela lagens fall.

Grefve Lewenhaupt: Jag är icke obenägen för att ingå på förevarande förslag, om blott det kunde genomföras så i detalj, att alla skogsprodukter belades med en liten utförselafgift, men det synes mig, som om förevarande paragraf, — för en del trävaror för hög, för andra alltför låg då däremot många gå alldeles fritagna, — i många fall vore allt för obestämd. Här finnes t. ex. icke ett ord nämndt om färdiga dörrar och fönster, som dock för närvarande är en ganska stor utförselartikel. Icke heller är något nämndt om pitprops, tändstickor eller förädlad pappersmassa. Jag tror, att om man gifver sig in på detta ämne, förslaget bör göras rättvist i alla möjliga afseenden, och då kan naturligtvis den afgift, som nu ifrågasättes, ganska betydligt reduceras för vissa slag af virke, som ej tåla vid någon afgift särskildt för så kallade rundvirke, ty klart är att såsom »rundvirke» komma att rubriceras alla billigare trävaror, däribland äfven pitprops, och att sammanblanda dessa och låta dem bära samma afgift som till exempel prima plank, eller 10 öre per kubikmeter, torde vara en så stor orättvisa man gärna kan tänka sig. Därför anhåller jag, att denna paragraf måtte återremitteras, så att vi må erhålla ett mera rättvist afvägdt förslag än det närvarande.

Herr Sjöcrona: För min del har jag uti tvenne afgifna underdåniga utlåtanden framställt ett annat förslag än det här föreliggande. Jag har nämligen, då skogsvårdslagstiftningen äsyftar att bereda ersättning för hvad som afverkas och sätta vederbörande i tillfälle att förhindra förödande afverkning, ansett att all skogsafverkning utom till husbehof bör beläggas med skatt för detta ändamål, och jag har vidare ansett, att sådan skatt kunde uttagas på samma sätt

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
avgifter.*
(Forts.)

som bevillningen och inkomstskatten. Domänstyrelsen har i afgifvet utlåtande förklarar detta mitt förslag mycket beaktansvärdt, men att det stötte på allt för stora svårigheter i tillämpningen. Det kan jag mycket gärna erkänna; all taxering af inkomst, all beskattning är mycket svår, men man kan i detta liksom i mycket annat uti vår ofullkomliga värld icke komma längre, än att man gör så godt man kan. Jag inser nu allt för väl att, i det läge saken ligger, skulle man kunna äfventyra det hela, om man nu ville yrka afslag på den här föreslagna lagen, och jag skall icke heller göra det. Den må nu få antagas på försök, och befinner den icke lämplig, bör man försöka utfinna en annan och bättre. Jag skall således icke göra något yrkande om afslag.

Herr Boström, Filip: Den ärade talaren från Gäfle slutade sitt senaste anförande med det uttalande, att det icke vore någon risk att för i år afslå den nu föredragna lagen. För min del tror jag att risken är ganska stor, ty om förslaget nu icke går igenom i denna kammare är jag öfvertygad om att Andra Kammaren afslår detsamma och att sålunda lagen i sin helhet kommer att falla och följaktligen icke heller kommer under Kungl. Maj:ts pröfning. Men dessutom, äfven om så icke blefve händelsen, tror jag det skall blifva ganska svårt att redan till nästa år få en ny utredning i frågan, som kan hinna föreläggas Riksdagen till den tid, då lagen skall tillämpas eller från början af år 1905, men om då denna fråga icke är afgjord, hänger allt i luften.

På dessa grunder och på de skäl i öfrigt som den siste talaren anförde, tillåter jag mig yrka bifall till utskottets förslag.

Hans excellens friherre von Essen: Jag ber om ursäkt att äfven jag här tillägger ett par ord.

En talare har föreslagit stubböresavgifter och inkomstskatt.

Ja, det kunde ju gå hastigt och lustigt nog att införa en inkomstskatt på skogsafverknings. Men jag måste säga, att svårigheterna därvidlag skulle blifva till den grad stora, att jag tror de blefve nära nog öfvervinnerliga. Kunde de öfvervinnas, vore det naturligtvis högst fördelaktigt, men jag vill blott anföra ett exempel på huru besvärligt det skulle ställa sig.

Hundratals och åter hundratals kontrakter om afverkningsrätt finnas uppgjorda af bolag, hvilkas sågverk ligga vid stränder och flottleder, under det att skogsägarne själfva bo å aflägsna trakter, 10 à 20 mil därifrån. Frågan om hvilken som skall betala inkomstskatten för denna rörelse blir då i hög grad svårlöst. Härvid spelar nämligen in den frågan, hur mycket har den, som köpt skogar och innehar sågverket, betalt för afverkningsrätten, ty detta bör naturligtvis tagas med i beräkningen och frändragas. Och se'n kommer frågan, huru många år afverkningsrätten varar. Är det åter skogs-

ägaren, som skall betala, vore det förfärligt, då han kanske för många år sedan sålt afverkningsrätten. Och han protesterar naturligtvis.

Jag tror att på den vägen blir det omöjligt att stödja några beräkningar för det närvarande. Man blott invecklar frågan ytterligare och de föreslagna åtgärderna komma ej att befordra sakens framgång.

Jag vidhåller mitt yrkande om bifall till utskottets förslag.

Ofverläggningen ansågs härmed slutad, hvarefter herr talmannen yttrade, att i afseende på förevarande paragraf yrkats: 1:o att densamma skulle godkännas; 2:o att paragrafen skulle afslås; och 3:o att paragrafen skulle visas åter till utskottet.

Sedermera gjordes propositioner jämlikt dessa yrkanden och förklarades propositionen på paragrafens godkännande vara med öfvervägande ja besvarad.

Öfriga delar af förslaget.

Godkändes.

Utskottets i punkten gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

Punkten 4.

Utskottets förslag till lag angående skyddsskogar.

1 §.

Herr Andersson, Axel Gustaf: Fem af utskottets ledamöter, bland dem jag, hafva reserverat oss mot bestämmelserna i 1:a och 2:dra §§ af föreliggande lagförslag och yrkat, att hvad 2 § innehåller om rätt för skogsmarkens ägare att afstå densamma mot lösen måtte tillämpas äfven vid det fall, som omförmåles i 1 §. Detta är egentligen hela den ändring vi föreslagit, men vi hafva ansett, att därpå påkallas den redaktionsändring, att första meningen i 2 § uppflyttas till 1 §.

Om man fränser rätten att afverka till husbehof, är det ingrepp i äganderätten, som enligt lagförslaget kan äga rum enligt 2 §, föga skildt från det ingrepp, som omtalas i 1 §. Skogsstatens tjänstemän, som väl egentligen blifva de, som komma att bestämma i saken, kunna göra utsyningen till afsalu så minimal, att det blifver detsamma som ingen. Dessa hemmansägare däruppe vid fjällgränsen, hvilka förut hafva det svårt, skulle sålunda kunna

*Författnings-
förslag ang.
skogsvårds-
afgifter.
(Forts.)*

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.*

Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)

beröfvas all rätt att afverka till afsalu, och en del af dem skulle enligt min öfvertygelse i följd däraf blifva ruinerade, och förlusten, ja den drabbar dem icke på grund af åtgärder från skogsvårds-synpunkt, det sker ju icke till deras egen fromma utan för det allmänna bästa och till fromma för grannen, som själf står orubbad i sin äganderätt.

Samma administrativa myndighet äger äfven att bestämma, hvilken skog som skall inrymmas under skyddsskogsbältet, och det är gifvet, att om ej någon ersättning från statens sida kan ifrågakomma, skall frestelsen blifva ganska stor att lägga under statens skyddande hand större arealer än behovet från lagens synpunkt egentligen påkallar.

Jag tror icke, att det skulle medföra allt för stor kostnad, om man vidtog den ändring i lagen, som reservanterna hafva föreslagit. Skogarna inom fjällgränsområdet i Västerbotten och Norrbotten äro redan enligt afvittringsbestämmelserna underkastade utsyning, det skulle sålunda egentligen vara fråga om skogarna i Jämtlands län, men en stor del af dem äro redan inköpta för statens räkning till renbetesmark, och därest kostnader skulle drabba staten, komma nog anspråken på skyddsskogsområdenas omfång, såsom jag nyss framhållit, att blifva mindre än hvad de eljest skulle blifva.

Men äfven om det skulle blifva dyrt, kan det dock stå ett folk dyrare att förgripa sig på rätten.

Det skulle väl icke heller vara så underligt, om de personer, hvilka genom lagen hotas att på detta sätt beröfvas sin egendom, skulle under tiden innan lagen träder i kraft — det är ju icke förr än 1905 — söka att afverka och sköfva mera än någonsin, och då skulle ju lagen utan det af oss föreslagna tillägget motverka, hvad den egentligen ville.

Jag tror, att vi noga böra betänka oss, innan vi antaga lagförslaget enligt den af utskottet föreslagna lydelsen, ty, om också beslöjad, är det dock reduktionstanken, som ligger under detta förslag. Nu gäller det några bönder vid fjällgränsen — men i dag mig, i morgon dig.

Jag anhåller att få yrka bifall till reservationen.

Herr Fahlbeck: Till att börja med skall jag vända mig emot hvad den senaste talaren sist sade, nämligen att denna paragraf med den affattning, utskottet gifvit den, skulle dölja en reduktionstanke. Jag kan icke förstå huru man kan så fatta den, ty paragrafen innehåller ju icke något annat, än att dessa skogar skola få afverkas efter vederbörandes utsyning. Detta är alltsammans. Jag öfvergår nu till det, som utgör temat för hvad jag egentligen ville säga. Äfven jag har en anmärkning att göra mot denna paragraf, men den går i en helt annan riktning. Jag nämnde

redan i förmiddags, då det gällde principerna för denna lagstiftning, att 1 § i lagen om enskilda skogar icke verkar så fullständigt, som man skulle önska, särskildt i afseende å skogsmarkens bevarande. Därför komma nu dessa bestämmelser till, enligt hvilka skogen själf skall utföra denna tjänst. Det finnes emellertid många sätt, hvarpå skogen kan skydda marken. Som vi se af denna paragraf, är det mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående. Men det finnes ännu en fara, hvaremot skogen skyddar, och detta kanske den allvarsammaste, nämligen mot *denudation*.

Denudation är en geologisk företeelse af utomordentlig omfattning. Den art af denudation, som uppstår särskildt genom skogsafverkning, har förekommit i medelhafsländerna i stor omfattning och har där ledt till det resultat, att dessa nu blifvit fullständigt skoglösa. Förloppet därvid är helt enkelt så, att när skog, växande på bergsslutningar med en viss lutning äfvenså på bergsplatåer utsatta för hafsvindarna, borttages, så utsättes markens betäckning för en våldsam nötning och denudering genom regn, snöskred samt framför allt de starka vindarna. På detta sätt ha Palestina, Grekland, Italien och Spanien blifvit så skoglösa, som de nu äro. Äfven i vårt land har denna process försiggått i mycket stor omfattning och försiggår oafbrutet dag för dag. De mest slående exemplen härpå erbjuda de båda landskapen Bohuslän och Halland. I dessa provinser funnos stora skogar ännu så sent som under 1700-talet. Det är alldeles icke förhållandet, såsom det ibland säges, att det är de stora krigen, som vållat alla dessa kala, nakna berg, hvilka nu inom dessa landskap grina som dödsallar mot åskådaren. Endast i undantagsfall har det inträffat, att fienden gjort någon skada på skogen. Den egentliga skadan hafva invånarne själfva i synnerhet efter skiftesverkets allmänna genomförande föröfvat genom skogarnas nedhuggande; hvarjämte någon gång äfven skogseldar hafva haft sin andel uti sköflingen. Men när nu skogen var borta, så kommo de starka hafsvindarna och sopade bort markens betäckning, så att därefter endast nakna berget återstår.

Denna process pågår i vårt land oafbrutet. Verkningarna af densamma skönja vi uti de nakna bergkullar, hvarpå det svenska landskapet är så rikt, och som tillföre varit skogbevuxna. Ty öfver allt där man huggit skog, växande på berg, och där lutningen är något så när stor, kommer denna förödelse. Man kan nämligen vara ganska förvissad om, att icke många år efter skogens sköflande följer själfva markbetäckningen efter, och sedan växer där icke någon skog på århundraden, ja årtusenden. Det är denna process man måste hejda. I vårt land har å sådana marker afverkats så mycket, att det för visso är öfver 5 miljoner hektar, hvilka på detta sätt blifvit för alltid ofrukthara och blottade på skogskultur och för öfrigt på hvad kultur som helst. Vårt land

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)*

Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)

är en plåtå af gneis och granit med småkullar öfver allt, och hvarhelst skogen å sådana missvårdas, där framträder granitklippan i hela sin ofruktbarhet.

Det är därför jag skulle önska, att uti den föreliggande paragrafen infördes någon bestämmelse om skydd jämväl af skogsmark på berg under vissa förhållanden. Jag skulle alltså vilja föreslå, att efter orden »till skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående» infördes uti förevarande § 1 följande ord: »eller för markbetäckningens bevarande å berggrund». Jag tror, att om man icke fäster behörig uppmärksamhet vid detta sätt att förstöra skogsmarken, så fortgår alltjämt en betydlig skadegörelse i vårt land, hvilken icke träffas af den lag vi i dag antagit. Ty väl är det sant, att om det är fråga om större sträckor, kunna skogsvårdsstyrelserna kanske få kännedom om afverkningen och hejda den; men i flertalet fall gäller det smärre berg och bergslutningar, och då är afverkningen redan gjord, innan skogsstyrelsen hinner ingripa. Men har den väl skett, så går processen sin gilla gång och ingenting kan sedan hjälpa; ty hvarje försök till plantering skulle endast blifva mycket kostbart utan att dock gifva något resultat. Det är af den anledningen, jag skulle önska, att äfven dessa skogsmarker komme under det starkare skyddet af denna paragraf. Det betyder blott, såsom jag nyss nämnde, att dessa skogar blifva underkastade utsynning, då de skola afverkas, så att afverkning icke får ske huru som helst, utan att skogsvårdsstyrelsen först skall uttala sig därom.

Då emellertid kammaren naturligtvis icke på stående fot kan uttala sig om det förslag, jag nu tagit mig friheten framställa, så anhåller jag, att utskottet måtte återfå frågan för att taga det samma uti närmare öfvervägande.

På denna grund tillåter jag mig yrka återremiss af den föredragna paragrafen.

Herr Tamm, Hugo: Då diskussionen redan gått utöfver den 2:dra § och jag äfven skulle önska yttra mig om både den 1:sta och 2:dra, får jag anhålla att jämväl 2 § måtte samtidigt föredragas.

Denna hemställan bifölls.

I följd häraf föredrogs jämväl 2 §, hvarefter

Herr Tamm, Hugo, erhöll ordet och yttrade: Den första af dessa två paragrafer innehåller, att uti sådana fall, där, såsom det heter, »skydd mot flygsandsfält och fjällgränsens nedgående» behöfves, där således hemman med skog äro belägna, å hvilka faran är synnerligen stor för att genom oförsiktig eller öfver-

drifven afverkning marken för *all* tid blir oduglig till skogs-
börd, där skall Konungen äga att förordna, att dessa hem-
mans skog ställes under utsynings tvång med rätt att fritt taga ut
till sitt husbehof, men dessutom med rättighet för den person, som
äger skogen, att, om å egendomen finnes mera skog än hvad till
husbehof tarivas och om han önskar på en gång försälja öfver-
skottet, han därtill skall vara berättigad, dock efter utsyning af
skogstjänsteman utan all kostnad för ägaren. Således har denna
lag släppt uthållighetsbruket och endast gjort en reservation för
att icke denna mark skall totalt förödas. I 2 § förordnas, att, om
det är nödvändigt för att hindra fjällgränsens nedgående ännu
strängare åtgärder skola vidtagas, det vill säga att skogen icke ens
till husbehof får begagnas, ägaren skall hafva rätt att, om han så önskar,
få sin mark exproprierad enligt expropriationslagen. Jag kan
icke förstå annat, än att dessa paragrafer hafva ett alldeles olika innehåll.
Jag kan icke se, att man begått mot ägaren något som helst våld,
då man säger till honom: »Du bor på ett ställe, där, såvidt du förstör
din skog, hela din egendom blir obeboelig; du kan icke vidare här
hafva din vistelse» — ty han behöfver åtminstone i dessa trakter
ovillkorligen hafva något till vedbrand och husbehof — »och för att
sälunda skydda dig och möjliggöra för dig att fortfarande få besitta
och bruka denna egendom, erbjudes i denna paragraf alldeles fritt, utan
någon kostnad en hjälp, så att du icke skall utsättas för risken vare sig
att få din egendom af oförstånd förstörd eller att falla, såsom du
eljest skulle göra, under den nu beslutade lagen». Ty faller han under
den lagen, skall han uppe i fjällen på dessa marker blifva lagd under
återväxtlagen, ja då blir karlen utfattig och får lämna hemmanet
ändå. Det är således på en gång en hjälp för honom och ett skydd mot
att falla under en för honom ruinerande lag — med kulturtvång — som
för honom är många gånger svårare än för någon annan. Det är detta 1 §
innehåller; ingenting annat, än att man bjuder honom att hjälpa till
att bevara åt honom frihet från någon återväxtlag och att hjälpa honom
— med det större förstånd och försiktighet i detta, som jag åtminstone
måste tillerkänna statens tjänstemän eller skogskunnige — att där fara
fram försiktigt, så att han kan hafva åtminstone, hvad han behöfver
för sitt husbehof.

Helt annat blir det, då jag går in på 2 §. Där säges: »Du får icke
röra denna skog just emedan den är ett skydd för andra». Då upphör
skyddet för honom, då lämnas det skydd för en annan. Det synes mig
då fullt rätt, att när staten säger: »det gäller att skydda en annan och
du suspenderas i din rätt att taga huru mycket skog du vill till
husbehof», så är staten skyldig att bringa honom lösen för detta. Mig
synes således fullt klart, att det är en så fundamental skillnad på 1 §
och 2 §, att jag omöjligt kan gå in på, att redan vid 1 § expropriations-
skyldighet för staten skall

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)*

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)*

inträda. Det gäller så litet, sade den förste talaren. Ja, det gäller litet — det beror på hvad man menar med litet. Jag har själf sett och i den kungliga propositionen framhålles det ytterligare, att uti flera socknar där uppe skogen redan är fördärfvad och förstörd. Det återstår dock, sedan staten köpt sina rebetesfjäll, på sådan mark där befolkningen redan nu har kvar skog som växer, efter den utredning, som gjorts, ungefär en miljon har, hvaraf hälften är skogbärande och hälften fjäll. Det är således expropriation af detta, som det i värsta fall skulle gälla. Denna mark äges icke blott af enskilde, utan äfven af bolag. Jag har en motsatt tanke mot den förste talaren. Han ansåg nämligen, att det vore en bagatell att låta expropriation inträda på denna mark. Min fruktan ligger snarare på annat håll, eller att expropriationen är så välvilligt upptagen i denna lag, att det nästan utgör en lockelse att ställa så till, att man får rätt till expropriation, och vid expropriation, vet man, komma prisen icke att blifva låga, utan ganska höga. Således tror jag för min del, att denna lag är noggrant afvägd, utan att innebära någon hårdhet mot ägaren, snarare en hjälp i det första fallet; och inträder det andra, då får staten betala, när den ställer sådan fordran på den enskilde. För öfrigt har själfva saken icke väckt något motstånd och där uppe har man erkänt, att den är nödvändig. Från Jämtlands län har man låtit mig veta, att deras granskogar äro mycket ömtåliga och att det behöfs stor försiktighet att afvärka desamma, en försiktighet, som man icke torde kunna påräkna, om det får gå alldeles på lösa boliner. Således får jag i detta fall tillstyrka utskottets förslag, som för öfrigt är på det lifligaste af domänstyrelsen understödt.

Herr Fahlbeck har anhållit om återremiss, så att äfven i denna paragraf skulle bland skyddsskogar insättas »sådana skogar, som hvila på berggrund». Jag tror detta tål vid en större eftertanke, än man kan vid denna sena tid lämna denna fråga. Det betyder nämligen, att alla skogar, som på berggrund finnas — af hvilka vi troligtvis i mellersta och norra Sverige hafva icke obetydligt i våra marker — skulle utsättas för utsyningstvång och eventuell expropriation. Jag tror, att denna fråga behöfver noggrannare öfvervägas, än att det är skäl att nu antaga något sådant, oakadt jag för min del får säga, att jag hade ursprungligen såsom ledamot i kommittén önskat, att man skulle utsträcka dessa skyddsskogar till hvad han antydde, till i hafsbandet belägna öar och stränder. Men detta innefattas icke i det förslag han framställt, så att jag tror kammaren gjorde klokast i att på detta förslag, hvilket icke föreligger i någon motion, icke antaga återremiss, hvarför jag anhåller om rent bifall till utskottets förslag.

Grefve von Hallwyl: Jag ber att med några ord få ansluta

mig till den förste talaren. Jag anser det icke vara förenligt med någon rättvisa, att en hemmansägare, hvars hela förmögenhet kanske består i skogsmark, som af vederbörande förklarats för skyddsskog, får strängt förbud att afverka och sälja virke och kanske endast får det allra nödvändigaste för sitt husbehof. För min del anser jag, att lagen i detta hänseende bör göras så klar och tydlig som möjligt. Och är det så, att han endast får det nödvändiga till husbehof och att hela marken i öfrigt icke blir till någon nytta för honom, anser jag, att det bör bestämmas, att staten skall inlösa marken till gällande pris. På grund häraf yrkar jag bifall till reservationen.

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)*

Herr Andersson, Axel Gustaf: Jag skall icke ingå på det yrkande den förste talaren hade i den senare delen af sitt anförande; jag skulle nästan kunna instämma med honom däri, men jag befarar, att den frågan nu icke kan prövas, då det synes gälla en utvidgning af lagens omfång.

Hvad han för öfrigt sade kan jag behandla i sammanhang med hvad utskottets högt ärade ordförande yttrade. Denne sade, att jag påstått, att det gällde så litet. Det har jag icke sagt. Jag sade, att, om man frånser afverkningen till husbehof, är skillnaden mycket liten mellan ingreppen i äganderätten efter 1 § och efter 2 §, och det vågar jag vidhålla.

Herr Fahlbeck yttrade, att det ju vore fråga endast om utsyning, ja, men en utsyning som är förenlig med skogens framtida bestånd; och hvad det betyder kunna vi få en föreställning om, då vi läsa utskottets anförande på sid. 121 i betänkandet. Där står: »För skyddande af skogsregionens öfre gräns torde det nämligen vara angeläget att tillse, att därstädes vissa kraftiga skogsbestånd orubbade bibehållas». Jag tror icke den tanken varit främmande för skogsstatens tjänstemän, att för skogarnes bestånd erfordras äfven en del gammal urskog af gröfsta dimensioner, hvilken när som helst kan förstöras genom röta eller torka. Jag tror således, att jag hade rätt, då jag sade, att det är en reduktions-tanke, som här ligger under.

Det är visst, att dessa bönder där uppe kunna blifva utan rätt till afverkning för afsalu och därigenom ruinerade, icke för egen skull, icke till skydd för deras skog, utan till skydd för grannen. Detta är ett ingrepp för statens ändamål i deras äganderätt och det är, efter min åsikt, en förgripelse på rätten, såsom jag nyss sade, under förutsättning nämligen att det icke gifves ersättning. Jag har icke opponerat mig mot att skyddsskogar skulle anläggas och anskaffas. Tvärtom, därom är jag ense med utskottet. Men det skall ske mot ersättning, då någon blir utan skog för statsändamål.

Lagförslag
ang. skydds-
skogar.
(Forts.)

Det yttrades häromdagen i Andra Kammaren i en annan norrlandsfråga, att det vore nyttigt, att en doge för folket — här blir det nog många, som få dö — och det tillades i en replik, att den, som först yttrade det ordet, talade i profetisk anda. Skall jag skriva under en sådan vålds-sats, då afstår jag hellre från att räknas bland profeterna och kvarstår på den gamla mosaisk-lagiska ståndpunkten, där det heter: du skall icke stjäla. Jag ber fortfarande att få yrka bifall till reservationen.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr talmannen, att beträffande nu föredragna paragrafer yrkats: 1:o att desamma skulle godkännas oförändrade; 2:o af herr *Andersson, Axel Gustaf*, att paragraferna måtte godkännas med den lydelse, som angifvits i den af herr Rettig med flere i ämnet afgifna reservation; samt 3:o att 1 § skulle visas åter till utskottet och 2 § godkännas oförändrad.

Härefter gjorde herr talmannen propositioner i enlighet med dessa yrkanden och förklarade sig finna propositionen på paragrafernas godkännande i oförändradt skick vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf och sedan till kontraposition därvid antagits bifall till det under 2:o här ofvan upptagna yrkande, uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som godkänner 1 och 2 §§ i särskilda utskottets förslag till lag angående skyddsskogar, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, godkännas paragraferna med den lydelse, som angifvits i den af herr Rettig med flere i ämnet afgifna reservation.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 77;

Nej — 31;

Öfriga delar af förslaget.

Godkändes.

Utskottets i punkten gjorda hemställan.

Förklarades besvarad genom kammarens föregående beslut.

Punkten 5.

Grefve Wachtmeister, Fredrik: Den egentliga skillnaden mellan det kungliga förslaget och de nuvarande bestämmelserna är, att enligt det kungliga förslaget skulle alla häradsallmänningar ovillkorligen stå under skogsstatens vård och förvaltning; såsom det nu är veta herrarne, att delägarne kunna, om de vilja, taga förvaltningen i sin egen hand. Utskottet har förklarat, att det funnit mycket tala för det kungliga förslaget, men har icke velat gå med på det af den orsak, att det funnit, att det skulle vara för allmänningarnas utveckling af stor vikt, att allmänningsdelägarnes intresse för allmänningarna bibehölles, och utskottet har trots sig finna af upplysningar, som lämnats till detsamma, att allmänningsägarnes intresse bättre skulle bibehållas, om de ägde denna rätt att själfva taga allmänningarna om hand, när de det ville. Utskottet har trots sig kunna bevisa detta genom att omförmåla, att allmänningarna i Östergötland hafva blifvit tillökade med betydliga sträckor genom allmänningsdelägarnes eget initiativ, och just dessa allmänningar skulle hafva stått under delägarnes egen vård och förvaltning. Det är med anledning af detta utskottets uttalande som jag skall bedja att få lämna några upplysningar.

I större grad är det egentligen till fyra allmänningar, som inköp af mark och skog ägt rum på senare tid, och i alla dessa fall hafva medel därtill icke ernåtts genom att allmänningsdelägarne lämnat några penningar, som de själfva kunde förfoga öfver, utan därigenom att de gått in till Kungl. Maj:t och begärt att få sälja en del gammal skog; Kungl. Maj:t har då gifvit sitt tillstånd därtill med villkor att de penningar, som inflöto, skulle användas till inköp af skog och skogsmark. Jag vill äfven lämna den upplysningen att utaf dessa fyra stora allmänningar, som det nu talas om, stå tre under skogsstatens förvaltning och endast en under allmänningsdelägarnes. Det enda fall jag känner, då allmänningsdelägarne hafva velat göra uppoffringar i större skala af penningar, som de själfva disponerat öfver, för inköp af skogsmark, är i Södermanland vid en allmänning, som heter Jönåkers allmänning, till hvilken medel inflöto genom försäljning af nunne-skadad skog, och denna allmännings delägare hafva beslutit göra stora inköp. Men, mina herrar, äfven denna allmänning står under skogsstatens vård och förvaltning.

Jag har endast velat lämna dessa upplysningar. Jag har intet yrkande att göra.

*Lagförslag
ang. skydds-
skogar.*

*Förslag till
ändrade
bestämmelser
om härads-
allmänningars
vård
m. m.*

Efter härmed slutad öfverläggning biföll kammaren utskottets i nu förevarande punkt gjorda hemställan.

Punkterna 6—14.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 15.

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.*

Herr Bremberg: Jag skall anhålla, att 15 punkten må föredragas och behandlas på samma gång som 16 punkten.

Denna hemställan bifölls.

Sedan jämväl *punkten 16* blifvit föredragen yttrade

Herr von Stapelmohr: Herr Bromée med flere hafva i en motion, n:o 144, hemställt, att Riksdagen måtte för sin del godkänna ett af Jämtlands och Västernorrlands läns landstings kommitterade upprättadt förslag till lag angående vård af enskildes skogar inom nämnda båda län. Detta förslag, som är godkänt af båda landstingen med några små oväsentliga förändringar, är resultatet af lång tids förhandlingar.

Frågan om en lag för skyddande af enskilda skogar i Jämtlands län väcktes till lif redan år 1874 af länets dåvarande höfding, Asplund. Under de senare 15 à 16 åren har frågan, så att säga, stått på landstingets dagordning. Den har varit föremål för 10 landstings behandling, och tre särskilda kommittéer hafva därät ägnat utredning.

Hvad beträffar Västernorrlands län, tror jag mig veta, att två kommittéer där behandlat frågan, och att 4 à 5 landsting ägnat den sin uppmärksamhet. Länsstyrelserna i de båda länen hafva äfven nu uttalat sig i samma riktning, som förslaget går. Man torde väl däraf få draga den bestämda slutsatsen, att förslaget är ett starkt uttryck af ett känt behof inom länet att få en bättre ordning än den nuvarande, och att lagförslagets innehåll är sådant, att det bör öfverensstämma med länets bästa.

Jag har redan på förmiddagen tillåtit mig att i korthet framhålla de skäl, som ligga till grund för lagförslaget. Jag skall nu icke beswära kammaren med att ånyo upprepa dessa skäl eller tillägga några nya, oaktadt ämnet är af en sådan vikt och omfattning, att det kunde vara lockande att ingå uti en vidare utredning af detsamma. Dock vill jag icke underlåta att inlägga en gensaga emot ett yttrande, som på förmiddagen fälldes af en talare på västernorrlandsbänken, herr Dahlberg, hvilken, så vidt jag ej missminner mig, uttalade, att han skulle vara med om en dimension

lag, för såvidt det vore fråga om att skydda skogen för sågverksindustriens bästa, men att han, då det nu vore fråga om en lag rörande vården af enskildes skogar, ansåg sig böra instämma i utskottets förslag. Detta yttrande af herr Dahlberg synes mig kasta ett falskt sken öfver landstingens förslag, eller det att förslaget skulle innebära ett gynnande af sågverksindustrien framför de andra trävaruindustrierna, bland hvilka jag särskildt vill nämna kolning och pappersmassefabrikationen. Så är dock icke förhållandet. Landstingens kommitterade hafva i motiven till förslaget särskildt uttalat, att de anse de mindre trävaruindustrierna, såsom pappersmassefabrikationen och kolningen, vara af synnerligen stor betydelse för länens bästa och därför icke på något sätt böra motverkas. Lagen skall ej heller lägga hinder i vägen för dessa industrier, ty förslaget, såsom det är affattadt, medgifver afverkning af en del undermålig skog, för såvidt det behöfves för skogens ordentliga vård, af skadad eller undertryckt skog samt af skog å sådan mark, att vidare utveckling af densamma icke är att förvänta. Det är icke obetydliga kvantiteter, som däraf kunna upphämtas och hvaraf erhålles ett ganska rikligt och fullgodt material för kolning och trämasseindustrien. Vål är det möjligt, att dessa industriers omfattning kan i viss mån begränsas däraf, att det ej vidare skulle stå dem fritt att uttaga huru stora virkeskvantiteter som helst, men detta synes mig ej vara ofördelaktigt, ty bättre är det, att industrierna allt framgent kunna få råämne och fortlevva, än om de under en relativt kort tid skulle tilldraga sig de virkestillgångar, som finnas, och sedan af brist på material aftyna eller dö bort. Industriernas män skulle i så fall draga sig tillbaka från länen med samlade kapitaler i fickan, lämnande efter sig sköflade eller förödda skogsmarker.

Jag skall icke uppehålla mig vidare vid denna sak, men jag vill, såsom ytterligare skäl för min önskan om aflåtandet af en skrivelse till Kungl. Maj:t, åberopa hvad utskottet yttrat om landstingens förslag. På sid. 252 säger utskottet: »För otillräckligheten beträffande ifrågavarande båda län af en återväxtlag och behofvet af en dimensionslag hafva onekligen af landstingskommitterade beaktansvärda skäl, anförts. Huruvida en dimensionslag där verkligen skulle vara gagnelig och lämplig, därom har utskottet dock icke kunnat bilda sig någon bestämd uppfattning.»

Då utskottet yttrar sig på sådant sätt, finnes det, enligt mitt förmenande, starka skäl för att det ånyo tages under öfvervägande, huruvida icke en lagstiftning, som bättre passar för Västernorrlands och Jämtlands läus förhållanden, än den af kammaren på förmiddagen beslutade, må komma till stånd. Jag skall därför bedja att nu få fullfölja den tanke, som jag då uttalade, nämligen att Riksdagen borde affåta en skrivelse till Kungl. Maj:t om en bättre lag-

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)*

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)*

stiftning för de tvenne länen. Jag vågar därför hemställa, herr talman, »att i anledning af herr Bromées med fleres motion (n:o 144), Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t ånyo taga i öfvervägande, huruvida en lag angående vård af enskildes skogar i Västernorrlands och Jämtlands län i nära eller, om det ej kan ske, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af länens landsting år 1901 godkända förslag må kunna utfärdas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen i ämnet kan leda.»

Herr Bremberg: Jag anser för min del, att en särskild lag är nödvändig för Västernorrlands och Jämtlands län, hvilken lag, enligt hvad jag på förmiddagen redan framhållit, bör vara af samma affattning som den, hvilken gäller inom Väster- och Norrbotten. Jag skulle därför velat yrka bifall till motionen n:o 50, men då jag erfarit, att det af herr v. Stapelmohr framförda skrifvelseförslaget har större utsikt att vinna bifall, får jag, herr vice talman, förena mig med honom och yrka bifall till hans förslag.

Herr Tamm, Hugo: Denna fråga var ju naturligtvis också föremål för ganska ifriga öfverläggningar inom utskottet, jag kan säga under hela tiden, ty den kom ständigt och jämt fram på grund af det starka intresse, som landsdelens representanter hyste för denna fråga. Den mötte dock ett mycket starkt och bestämdt motstånd från alla de personer, hvilka anse, att en dimensionslag under alla förhållanden är försligt oriktig och icke leder till önskvärdt resultat. För min personliga del kan jag likväl icke neka till, att jag i viss mån måste medgifva, att lagen uti de nordligaste delarne af landet, i Västerbotten och Norrbotten, verkligen till en del verkat mycket godt, särskildt som den har skyddat en del ungskogar; men å andra sidan har jag också funnit fall, då den icke verkat någonting alls. Att en dimensionslag däruppe är försvårbar, det lider icke något tvifvel. Det ställer sig dock något olika, när man kommer ned till Västernorrland och Jämtland, ty vi skola komma ihåg, att skogsförhållandena där äro helt olika mot hvad de äro i Norrbottens och Västerbottens skogsmarker. Uti de sistnämnda drifves nämligen tallen upp till vackra nordiska former, äfven om den icke växer upp i tätt bestånd, och där förekommer i allmänhet icke någon gran. Ju längre söderut man kommer, ändra förhållandena sig sätillvida, att granskogen allt mer och mer ökas, för hvilken en dimensionslag icke på något sätt kan vara att rekommendera.

Emellertid förefaller det mig, som om det kan finnas vissa skäl, som tala för att en dimensionslag blir tillämpad i Jämtlands och Västernorrlands län, då jag nämligen är öfvertygad om att en sådan lag, som den nu antagna, på många ställen kunde verka

godt, hvilket motionärernas uppgifter bestyrka. I anledning häraf borde emellertid utarbetas ett förslag, som så att säga skulle blifva en förening af en återväxtlag och en dimensionslag. Något sådant kan jag väl tänka mig såsom önskligt och möjligt att genomföra.

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)*

Emellertid är det en annan fråga, huruvida det kan vara skäl att antaga en skrivelse nu. Vi hafva ju sett, att det å andra sidan är starka röster, som höjas emot en sådan dimensionslag, så att länets invånare uti detta fall äro tämligen mycket delade. När man nu får till stånd särskilda skogsvårdsstyrelser, som skola förena krafterna och sammanjämka de olika intressena, kan det som sagdt vara fråga om, huruvida det är skäl att nu i denna stund besluta en skrivelse till Kungl. Maj:t, särskildt som vi ju veta, att Kungl. Maj:t eller åtminstone domänstyrelsen redan har haft ett sådant förslag under utarbetning. För min del är jag därför öfvertygad om att, om länets invånare uti detta fall få justera sina åsikter tillsammans och ett förslag däriifrån kommer in, det bör bättre komma att tillfredsställa länets behof, än om initiativet togs från ett främmande håll.

Då jag således icke är absolut motståndare till det här framställda förslaget, men då jag å andra sidan icke anser, att en skrivelse nu bör aflätas till Kungl. Maj:t och en utredning omedelbart företagas, utan att det vore bättre, att denna utredning på samma sätt som hittills gjordes inom länet, så kan jag icke annat än vidhålla den åsikt, som utskottet uttalat, nämligen att motionen icke borde leda till någon särskild åtgärd vid denna riksdag.

Herr Björklund: Jag anhåller endast att få instämman uti herr v. Stapelmohrs yttrande och äfven i hans yrkande.

Herr Cederberg: Jag minnes icke nu, huru stridiga åsikterna voro, när norrbottenslagen först infördes i Norrbotten, men hvad jag med säkerhet minnes, det är, att, när fråga uppstod om att införa samma lag äfven i Västerbotten, däremot anfördes precis samma erinringar i afseende å en dimensionslag i allmänhet, som nu göras gällande emot antagandet af en dimensionslag äfven för Västernorrland och Jämtland. Och hvad värre är, jag var en bland dem, som ifrigast arbetade emot införandet af norrbottenslagen i Västerbotten. Jag är dock skyldig att erkänna, att dimensionslagen i Västerbotten — hvilken dock icke är alldeles precis sådan, som den var, då den infördes i Norrbotten — har verkat mycket godt inom Västerbottens län. Detta utesluter naturligtvis icke, att samma goda verkningar kunde hafva följt utaf en lag, grundad på en annan princip.

Emellertid är enligt min öfvertygelse skillnaden emellan naturförhållandena och skogsförhållandena inom å ena sidan Väster-

Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)

norrlands och Jämtlands län och å andra sidan Västerbotten och Norrbotten icke så stor, att man däruti behöfver söka skäl för, om jag så må uttrycka mig, synnerligen olika lagstiftning i de båda olika landsdelarna, utan min öfvertygelse är, att naturförhållandena äro sådana, att man väl kan tänka sig, att uti Väster-norrland och Jämtland kan tillämpas den dimensionslag, som nyss med någon förändring af den nu gällande antagits att gälla för Västerbotten och Norrbotten. Men hvad jag bestämdt måste mot-sätta mig, det är, att en separatlag, som möjligen hädanefter kan komma att väljas för Västernorrland och Jämtland, blifver annor-lunda än den, som samtidigt skall gälla för Norrbotten och Väster-botten. Det är möjligt, ja till och med sannolikt, att omständig-heterna äro sådana att, om man vill hafva en separatlag gemen-sam för dessa fyra län, den nuvarande norr- och västerbottens-lagen måste ytterligare något litet jämkas, men denna jämkning behöfver, efter hvad jag tror, icke vara särdeles stor.

Jag är öfvertygad om, att den för riket i dess helhet i öfrigt antagna lagen icke kommer att hafva fullt ut de goda verkningar för de båda sydliga norrländska länen, som man har föreställt sig, och att det är väl berättigadt att nu taga i öfvervägande, huru-vida icke äfven för dem en dimensionslag skulle kunna vara lämp- lig. Jag anser mig därför för min del icke hafva anledning att motsätta mig den af herr v. Stapelmohr föreslagna skrifvelsen.

Herr Berlin: Jag ber att få instämma i herr Cederbergs yttrande.

Herr von Stapelmohr: Endast några ord till svar på herr Tamms yttrande. Han påstod, att en dimensionslag icke är att rekommendera för gran. Det förefaller mig dock, som om han, då han kunnat uttala något sådant, icke har full kännedom om förhållandena inom Jämtlands län. I västra delen af länet är gran förhärskande. Skall den få fritt afverkas, blifva skogsmarkerna där sköflade eller förödda. Nej, det är nog nödvändigt, att friska ungskogen af gran blir skyddad, för att dessa traktars skogsbestånd, däraf befolkningen och industrien i mycket bero, blir bevarad.

Herr Tamm sade äfven, att utskottet gärna velat fästa sig vid den af herr Bromée med flere väckta motionen, men att utskottet icke gjort det, därför att röster höjts emot en dimensionslag, och meningarna om dess betydelse vore delade. Ja, herrarne hafva nog af Kungl. Maj:ts proposition funnit, att statsrådet uttalat, att i fråga om skogshushållningen lagstiftningens mål måste anses vara att bereda sådant skydd för de enskilda skogarna, att ett tämligen jämnt fördeladt afverkande af skogskapitalet i mån af dess natu-rliga tillväxt däraf blir en följd, men att han det oaktadt icke velat fästa vidare afseende vid den af Jämtlands och Västernorrlands

läns landsting framställda begäran om en lag i nämnda riktning därför, att det inkommit en del petitionslistor däremot. Jag skall nu icke uppehålla mig vid dessa petitionslistor; herrarne veta ju, huru lättvindigt sådana komma till stånd. Jag vill endast erinra, att det väl knappast lärer finnas exempel på att en ny lag kommit till stånd, om hvilken alla kunnat förena sig eller emot hvilken icke röster höjts. Det synes mig därför, som om hvarken regeringen eller utskottet haft anledning till att fästa så liten vikt vid landstingens uttalanden, stödda af Konungens befallningshafvandes åsikt, som de gjort.

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)*

Den ärade talaren yttrade vidare, att det vore bättre än att nu besluta en skrifvelse, att nya framställningar gjordes från länens sida. Ja, komma nya framställningar från länen, så åtföljas de säkerligen ånyo af petitionslistor, och vi hafva ju nu sett, huru känslig regeringen är för sådana listor; utskottet har ej heller varit okänsligt därför. Vore det icke bättre, när landstingen nu uttalat, huru de önska lagen affattad, att de myndigheter, som hafva statens vårdande angelägenheter om händer, fäst sig vid detta uttalande och försökt att få ett bättre sakernas skick till stånd.

Jag hemställer därför om bifall till skrifvelseförslaget.

Herr Bremberg: Herr Tamm yttrade, att en del af invånarne i Västernorrland och Jämtland icke skulle vara belåtna med att få en dimensionslag. Däruti har han enligt min öfvertygelse fullkomligt rätt. Samma var förhållandet äfven inom Västerbotten, när västerbottenslagen skulle införas. Som exempel därpå ber jag att få citera hvad som finnes antecknad i Första Kammarens protokoll för år 1882. Herr Casparsson omtalade då, hurusom man vid ett sammanträde, som hölls i Bygdeå, framställt förslag, huruvida vederbörande skulle vilja vara med om en dimensionslag. Då yttrade en allmogeman de tänkvärda orden: Låt oss icke få en sådan dimensionslag, ty skogen är ju ändå uthuggen, men den räcker ännu några år, så att vi kunna lefva några år till, och sedan måste vi naturligtvis dö; därför anhålla vi, att vi skola få slippa ifrån denna lag, så att vi, som sagdt, kunna lefva ännu några år. Detta tycker jag är så betecknande för denna sak.

På samma sätt förhåller det sig naturligtvis inom de tvenne län, hvarom nu är fråga: man vill lefva några år till, och sedan får det gå som det kan. Såsom jag redan förut framhållit, har denna lag emellertid verkat mycket fördelaktigt inom Väster- och Norrbotten, där den varit införd, och jag hemställer därför till kammaren, då det nu icke gäller något mera än att aflåta en skrifvelse i ämnet till Kungl. Maj:t, att kammaren måtte förena sig om herr v. Stapelmohrs förslag, till hvilket jag ber att få yrka bifall.

Efter det öfverläggningen förklarats härmed slutad, yttrade

*Angående
särskild skogs-
lagstiftning
för vissa län.
(Forts.)*

herr vice talmannen, som öfvertagit ledningen af förhandlingarna, att i afseende på nu föredragna punkterna 15 och 16 under öfverläggningen yrkats, dels att hvad utskottet hemställt måtte bifallas, dels ock, af herr *von Stapelmohr*, att, i anledning af herr Bromées med fleres motion (n:o 144) Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t å nyo taga i öfvervägande, huruvida en lag angående vård af enskildes skogar i Västernorrlands och Jämtlands län i nära eller, om det ej kan ske, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de af länens landsting år 1901 godkända förslag må kunna utfärdas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen i ämnet kan leda.

Härefter gjorde herr vice talmannen propositioner jämlikt dessa båda yrkanden och förklarade sig finna propositionen på bifall till hvad utskottet hemställt vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad särskilda utskottet hemställt i punkterna 15 och 16 af utlåtandet n:o 5, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles herr *von Stapelmohrs* yrkande i frågan.

Vid slutet af den häröfver anställda omröstning befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 43;

Nej — 51.

Punkterna 17 och 18.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 19.

*Om skogs-
vårdsafgif-
ters använ-
dande för all-
männingssko-
gars bildande.*

Herr af *Burén*: Som herrarne nog hafva sig bekant, har jag under flera år sökt att få fram frågan om bildandet af nya allmänningsskogar, emedan jag för min del anser, att, oafsedt det lagförslag, som nu, enligt hvad jag vill hoppas, har gått igenom, detta skulle vara till afsevärd och varaktig nytta för vårt lands skogshushållning.

Det har oupphörligt hänvisats till, att jag skulle vänta härmed, tills den stora skogsfrågan kommer före. Nu hafva vi haft

densamma före, och Riksdagen har genom bifall till utskottets förslag under § 4 i förordningen angående skogsvårdsafgifter genom den rättighet, som skogsvårdsstyrelsen i denna paragraf erhållit att *i öfrigt vidtaga de åtgärder, som äro ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning*, beslutat att för bildandet af nya allmännings-skogar, hvarigenom en förbättrad skogshushållning säkrast är att påräkna, därtill delvis eller i sin helhet må användas de skogsvårdsafgifter som falla på de olika landstingsområdena enligt den fördelning, som i § 2 i förordningen angående skogsvårdsafgifter af Kungl. Maj:t skall bestämmas för fem år i sänder. Det skulle därför måhända anses öfverflödigt att vid den nu föreliggande punkten begära ordet och göra något yrkande, men då jag vet, att i andra kammaren *för att stryka under detta förhållande* kommer att med anledning af herr Kronlunds motion framställas ett skrifvelseförslag, och då i allt fall den förordning, som gäller för våra häradsallmänningar, icke i allt kan tillämpas för bildandet af *nya* allmännings-skogar, inhåller jag att första kammaren måtte besluta »att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t inhåller, att Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida ej skogsvårdsmedel äfven må kunna anslås till markinköp inom länen för bildande af allmännings-skogar, samt till Riksdagen inkomma med de förslag, som för genomförande häraf kunna erfordras», och anhåller jag, herr vice talman, om proposition härå.

Om skogsvårdsafgifters användande för allmännings-skogars bildande.
(Forts.)

Herr Tamm, Hugo: Jag skall få be att få fästa kammarens uppmärksamhet på, att herr af Buréns förslag, att dessa skogsvårdsmedel skulle få användas äfven till inköp af allmänningar, icke hindras genom den föreslagna formuleringen för användningen af skogsvårdsafgifterna. Men det kommer naturligtvis att bero på, huruvida skogsvårdsstyrelsen, som i sin sammansättning närmast är beroende af opinionen inom länet, verkligen anser detta såsom det förnämsta målet, eller om den anser, att medlen böra användas på annat sätt. I skogskommitténs förslag stå till och med uppräknade många olika ändamål, däribland det af herr Burén önskade, hvartill dessa skogsvårdsmedel skulle användas, men Kungl. Maj:t har förkortat detta. Som jag nämnde, finnes det emellertid intet hinder för en användning af dessa medel enligt herr af Buréns åsikt, men det är, som sagdt, alldeles beroende på om inom ett län önskingarna i den riktningen äro så allmänna och om tillräckliga medel finnas för att åstadkomma något. Detta är ju en sak, om hvilken man ej kan vara säker, men alldeles säkert tror jag mig kunna säga, att icke är detta en önskan, som alla län komma att hafva. Med all aktning för herr af Buréns önskan, undrar jag ändock, om det icke vore bäst att först se, om länen önska att göra på det sätt han föreslagit, innan man går till Kungl. Maj:t och begär en lag om något, som kanske aldrig kommer att hända.

Om skogs-
vårdsafgif-
ters använ-
dande för all-
männingsko-
gars bildande.

Förefinnes verkligen ett behof härutinnan, så tycker jag, att, när inom ett län dylika bestämmelser önskas utfärdade och man ser, att sådana inköp af allmänningar där verkligen sättas i gång, då är det rätta tiden för det länet att gå in och få en stadga i detta afseende.

(Forts.)

Under sådana förhållanden får jag anhålla om afslag å herr af Buréns framställning.

Efter härmed slutad öfverläggning yttrade herr vice talman-
nen, att i afseende på förevarande punkt yrkats, dels att utskot-
tets hemställan skulle bifallas, dels ock, af herr af *Burén*, att Riks-
dagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t
täcktes taga i öfvervägande, huruvida ej skogsvårdsmedel äfven
må kunna anslås till markinköp inom länen för bildande af all-
männingsskogar, samt till Riksdagen inkomma med de förslag, som
för genomförande häraf kunna erfordras.

Sedermera gjordes propositioner jämlikt dessa yrkanden, och
förklarades propositionen på bifall till utskottets hemställan vara
med öfvervägande ja besvarad.

Punkterna 20—22.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 23.

Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.

Friherre Gripenstedt: Ehuru jag ej kunnat finna det antagna
lagförslaget om vård af enskildes skogar fullt tillfredsställande, har
jag likväl röstat för detsamma, enär jag funnit, att behofvet af en
skogslag är stort, och jag anser, att utskottet af Kungl. Maj:ts
proposition och öfriga förslag gjort det bästa möjliga. Då jag icke
haft några ändringsförslag att framställa, har jag hittills icke gjort
någon erinran mot förslaget, men nu ber jag likväl att få göra
detta med anledning af denna punkt.

Jag anser, att det lagförslag, som nu blifvit af kammaren an-
taget, icke är tillfredsställande på den grund, att det icke hindrar
skogssköfling, utan endast utmynnar i en återväxtlag. Det finnes
ingenting, som hindrar, att den växtligaste skog hänsynslöst af-
verkas, blott såning eller plantering därefter ombesörjes. Detta
anser jag icke vara med sund skogshushållning förenligt. Det är
nog ett vackert resultat att se en vacker ungskog, men om den
mogna skogen försvinner alltför hastigt, så är det möjligt, att man
en vacker dag saknar sådan skog, men har öfverflöd på kvastkåp-
par och julgranar, för att använda ett uttryck från förmiddagen.

Jag sympatiserar således med motionären i hans förslag, som
ju syftar på ett uthålligt skogsbruk, och har i hufvudsak ingen-

genting att invända mot hans framställning, ehuru jag kommer att göra ett ändringsförslag i afseende å den kläm, som utskottet föreslagit. Visserligen kan det sägas: hvarför skola fideikommissen underkastas ett förmynderskap i afseende å skogsskötsel, då andra enskilda skogar icke underkastas dylikt förmynderskap? Fideikommisskogarne äro i allt fall icke så stora, att de i nationalekonomiskt hänseende spela en så stor roll, som man tyckes föreställa sig, om man jämför dem med alla de andra enskilda skogarna. Möjligen är detta förhållandet i Skåne, där de öfriga skogarne äro små, men i öfriga delar af landet spela de icke någon så betydande roll. Icke heller anser jag, att det i allmänhet finnes särskilda skäl att hålla efter fideikommissarierna i afseende å skötseln af deras skogar, ty jag tror, att fideikommissens skogar äro lika väl skötta som andra enskilda skogar, om också en del sorgliga undantag finnas, men för min del har jag det oaktadt intet emot att kontrollen öfver fideikommisskogarne skärpes, så att ej vanvård af dem äger rum. Förutom hvad af utskottet framhållits såsom skäl för sådana åtgärder, får jag såsom min åsikt uttala, att jag skulle vara glad om fideskommisskogarne kunde framstå såsom mönster för en rationell skogsvård. Jag har därför som sagdt ingenting emot att hinder läggas i vägen för skogssköfving och missbruk i afseende å skötseln af dessa skogar, men att skära alla fideikommissarier öfver en bank anser jag dock orättvist.

Motionärens förslag innehåller ej heller någonting sådant, ehuru utskottet tyckes komma till ett sådant resultat. Motionären säger, att han vill, att kontroll öfver dessa fideikommisskogar skall åstadkommas, om särskild framställning i sådant syfte göres. Härpå svarar utskottet: »Motionären upplyser icke af hvem eller i hvilken ordning framställning om skogs ställande under skogsstatens vård och förvaltning skulle göras». Svaret ligger enligt min mening nära till hands: Det bör tillkomma skogsvårdsstyrelserna. Emellertig utesluter utskottet denna del af motionärens framställning och kommer med en hemställan, som utmynnar i att alla fideikommisskogar utan undantag skola ställas under särskild vård och förvaltning, och, såvidt jag förstår, är syftet, att de skola komma under domänstyrelsens överbefäl eller hvad man vill kalla det. Med all aktning för domänstyrelsen och för skogsstatens sätt att sköta skogarne, vågar jag påstå, att de enskilde, som vilja sköta sin skog, kunna göra det fullt så bra och i vissa fall till och med bättre. Och detta är ju ett helt naturligt förhållande. Skogsstaten är ej så talrik, att den kan i detalj och med samma kärlek till skogen sköta densamma som en och annan enskild skogsägare verkligen kan. Det måste därför blifva en mer summarisk skogsskötsel. Skogshushållningsplanerna grundas dessutom på traktluggning, och detta sätt blir i sig själf ofta ganska summariskt. Jag anser det därför alldeles oriktigt, att en fideikommissarie, som verk-

Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)

Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)

ligen vill och kan sköta sin skog, ställes under ett sådant förmynderskap, men däremot är detta icke oriktigt i fråga om en, som vansköter sin skog. Kläm efter där, det har jag ingenting emot, utan anser det tvärtom vara fullt befogadt.

Nu kan man ju säga, att den kläm, som utskottet föreslagit, skulle blott föranleda en skrifvelse till Kungl. Maj:t, och att den icke precis påkallar hvad jag här antydt kunde blifva följden, eller att alla fideikommisskogor skulle komma under skogsstatens förvaltning. Man åsyftar med skrifvelsen, att trygghet skall vinnas för en uthållig skogshushållning, och det är ju möjligt att för fall där otrygghet ej förefinnes, utan skogen skötes väl, inga åtgärder skola föreslås eller vidtagas. Jag kan ej tydligt se hvad som menas; jag vet ej huru Kungl. Maj:t skulle tolka detta, men i alla händelser anser jag det bättre att ej lämna fältet öppet för alltför fria tolkningar af Riksdagens skrifvelse. Jag anser därför, att skrifvelsen bör något närmare preciseras, och har därför uppsatt ett förslag till kläm, till hvilken jag ber att få yrka bifall. Den skulle lyda så: »att Riksdagen i anledning af herr af Buréns motion n:o 47 måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till stadganden i syfte att, när, å fideikommissegendom tillhörande skog, afverkning företages på sådant sätt, att skogens uthålliga afkastning äfventyras eller uppenbar vanvård af skogen eljest äger rum, skyndsamt må varda vidtagna åtgärder, hvarigenom trygghet vinnes för en uthållig skogshushållning».

Jag ber att få yrka bifall till detta förslag.

Herr Afzelius: Det ligger utan tvifvel en viktig tanke i herr af Buréns motion och i utskottets därpå grundade framställning. Men denna tanke har, på sätt friherre Gripenstedt nyss utvecklat, fått ett också, efter min uppfattning, alldeles för vidsträckt uttryck och i följd däraf också ett oriktigt uttryck. Det allmännas intresse i fråga om fideikommisskogarne kan jag ej finna vara ett annat än i afseende å andra enskilda skogar. Det allmännas intresse och rätt att ingripa för att få till stånd en rationell skogskultur å fideikommisskogarne är ej något annat än i afseende å andra enskilda egendomar; den lag, som nyss antagits, är tillämplig äfven på fideikommissen och måste därför anses tillfredsställa detta samma allmänna intresse. Men det finnes därjämte ett annat intresse i fråga om dessa skogar, såsom också af utskottet framhållits, och det är, att en fideikommissarie icke skall gripa in på en annan fideikommissaries rätt; han får ej taga mer af skogen än hvad som kan försvaras just med afseende därpå att han ej sitter där för alltid, utan skall succedera af en annan, Detta intresse är efter min uppfattning ytterst ett privaträttsligt intresse. Det är i själfva verket samma intresse, som finnes, när

en person besitter en skogsegendom icke med absolut rätt, utan så att han skall öfverlämna den till en annan. Därför, som sagdt, anser jag visserligen, att det är af behofvet påkalladt, att man ingriper för att hindra sådan skogssköfning, sådan vanvård, som kan anses gripa in på en följande fideikommissarieinnehafvares rätt; att ett dylikt ingripande, särskildt under fardagsåret, kan vara behöfligt, därpå hafva vi många exempel. Men jag kan ej finna, att denna synpunkt, trots att den verkligen är af utskottet i *motiven* angifven, fått uttryck i klämman: Utskottet säger: »hvad fideikommisskogarna beträffar, måste blifvande fideiskommissinnehafvare anses äga ett berättigadt intresse af att fideikommisset icke genom någon innehafvares åtgörande förminsкас i värde», och så fortsätter utskottet i samma anda och mening. Detta resonemang är alldeles riktigt och förtjänar billigande, men jag tror, som sagdt, att den kläm, som här gifvits, är alldeles för vidtomfattande.

Hvad friherre Gripenstedts förslag beträffar, går det nog i den riktning, som jag anser angifva den riktiga meningen, nämligen att inskränka förutsättningarna för ett ingripande till sådana fall, då verkligen något inträffat, som gör, att man kan säga, att här är fara på färde. Jag skulle måhända kunna instämma i hans yrkande, men då jag öfver hufvud taget anser det olämpligt att stante pede antaga en formulering, äfven om det gäller endast en skrifvelse, så får jag yrka återremiss af denna punkt.

Friherre Gripenstedt: Den föregående talaren yttrade, att fideikommisskogarne falla under den gemensamma lagen. Ja, det är mycket sant, men den gemensamma lagen afser endast vård af skogsmark och missbruk i afseende å dess skötsel, hvilket enligt min mening ej är till fyllest. Hvad som i denna skrifvelse afses, är att skogen, själfva den växande skogen icke skall sköflas, utan att det skall vara ett ständigt uthålligt skogsbruk, hvilket jag anser både från fideikommissynpunkt och från det allmännas synpunkt, vara fullkomligt riktigt. Jag tror således icke, att man får se saken uteslutande från den synpunkt, som herr Afzelius tycktes framhålla.

Hvad nu beträffar en tillträdande fideikommissarie eller en presumtiv arfvinge, så har han rättighet, likaväl som oskylda, att om skogssköfning äger rum, fästa skogsvårdsstyrelsens uppmärksamhet därpå, och skogsvårdsstyrelsen bör då kunna vidtaga åtgärder i samma syfte som föreslagits i denna allmänna lag angående vård af skogsmarker. Här finnes således korrektiv.

Jag finner ingen anledning att frångå mitt yrkande, men om herr Afzelii yrkande vinner anklang och punkten återremitteras, hoppas jag, att utskottet tager i öfvervägande den formulering, som jag föreslagit.

*Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)*

Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)

Herr Tamm, Hugo: Jag hoppas, att det är sista gången i dag som jag besvärar herrarne.

När denna fråga var före i utskottet, var det naturligtvis den synpunkten, som gjorde sig gällande, hvilken här framställdes af herr Afzelius, nämligen att man ansåg, att dessa fideikommissarier i själfva verket äro nyttjanderättsinnehafvare gentemot släkten, och att således släkten i viss mån är berättigad att få sitt intresse i afseende å egendomen fortfarande garanteradt. Det var också därför, som vi hade samma uppfattning som baron Gripenstedt, nämligen att detta intresse endast skulle kunna garanteras genom att införa en uthållig afverkning. Jag har för min del svårt att se saken på annat sätt och kan icke se, att man kan göra denna uppfattning gällande på annat sätt än det här föreslagna. Huruvida den af baron Gripenstedt gjorda ändringen är af så stor reell betydelse, lämnar jag därhän. Såvidt jag kunnat uppfatta densamma, innebar den, att först skulle vederbörande anmäla, när vanvård förekomme eller när skogen icke sköttes bra, och att från den stunden skulle det införas så kallad uthållig hushållning, det vill säga med andra ord, att då uthållig hushållning förutsätter en fortfarande hushållning, så skulle med hans förslag följden blifva den, att om den nuvarande fideikommissarien sköter sig väl, så skulle det få fortgå så länge, tills det yppade sig någon vanskötsel, och sedan skulle det vara klippt för alltid och egendomen läggas under uthållig hushållning. Det skulle således alldeles bero på personligheten hos den, som innehade egendomen för ögonblicket. Man vet, huru tvära skogssköflingar hafva förekommit å fideikommiss. I närheten af mitt hemvist finnes ett fideikommiss, som under föregående vinter blef alldeles uthugget. Virket har körts bort och hyrts in på en annan egendom. Skogen var mycket bra, och den höggs ner på den grund, att det var obestämtd, hvem som skulle få fideikommisset. Hvem som får det, vet man ännu icke; men hvad man vet, det är att skogen strök — alltihop. Så länge fideikommissinstitutionen finnes, anser jag, att den bör upprätthållas.

Jag har för min del icke något skäl att gå ifrån utskottets förslag, utan anhåller jag om bifall till detsamma.

Herr Afzelius: Friherre Gripenstedt synes i viss mån hafva missförstått mina ord. Jag har aldrig tänkt mig, att den lag angående återväxt, som här antagits, skulle vara tillräcklig för det fall hvarom här är fråga. Det är ett helt annat intresse, som här kommer in, nämligen successorernas intresse, som ju i grund och botten är ett privaträttsligt intresse. Man kan med skäl fråga: finnes det anledning att ställa dessa skogar under en särskild förvaltning endast för att vara säker på att ingenting dylikt *skall* inträffa? Nej, först när något inträffat, som därtill ger anledning,

skall man gripa in och hindra, att en fideikommissarie eller hans rättsinnehafvare tillskansar sig en fördel på bekostnad af en efterträdarens rätt. Detta är anledningen, hvarför jag vill hafva en principiell omformulering af utskottets kläm och därmed naturligtvis också en större begränsning af densamma.

*Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)*

Herr Trygger: Jag skall be att få säga några ord med anledning af herr Tamms yttrande. Herr Tamm gjorde gällande, att fideikommissrätten i själfva verket vore endast en nyttjanderätt, och därför skulle ett särskildt ingrepp vara berättigadt. Men det är alldeles tydligt, att nyttjanderätten likaväl som eganderätten faller inom privaträttens och icke inom den offentliga rättens område. Skall ett ingrepp emot fideikommissinnehafvaren verkligen ske, måste det antingen ske för att tillfredsställa ett privaträttsligt intresse eller i ett offentligt intresse, och jag tror, att man verkligen kan uppsåra äfven ett dylikt. Jag instämmer med herr Afzelius i att man i allmänhet måste lita på den enskilde, när det gäller själfva skogens bestånd. Men här föreligger en speciell frestelse för den, som har en besittningsrätt, och därför kräver statsintresset särskilda garantier. Men i dylikt fall är det väl fullständigt i sin ordning att icke ingripa starkare än som är alldeles nödvändigt, och vid sådant förhållande synes mig det förslag, som friherre Gripenstedt framställt, vara berättigadt. Först när det visar sig, att den enskilde icke sköter fideikommisskogen, så som sig vederbör, skall staten ingripa och tillgodose såväl de blifvande fideikommissinnehafvarne som det allmänna intresse, som kräver skogens bestånd.

Herr af Burén: Jag är utskottet tacksam för att utskottet beaktat den motion jag afgifvit. Jag vet mycket väl, att många fideikommiss-skogar skötas utmärkt bra och hafva uthålligt skogsbruk infördt. Men jag vet också, att det finnes fideikommissägen- domar inom det län jag tillhör, där skogarne helt och hållet raserats och nedhuggits. Jag för min del anser, att ett sådant skydd, som man genom bifall till min motion skulle bereda fideikommiss-skogarne, är en fördel, som de skulle få åtnjuta. Ty det lär väl icke vara någon fideikommissarie, som väl sköter sin skog, som icke skulle vara nöjd med att få detta konstateradt af fackmän. För min egen särskilda del skulle jag icke önska något hellre, än att min egen skog finge komma under statens vård och kontroll, ty då kunde jag vara säker om, att den för all framtid skulle blifva bevarad, men det finnes ännu icke någon lag, hvarigenom jag skulle kunna få åtnjuta en sådan förmån. Då emellertid en återremiss ju icke tjänar till något, och jag tror att denna fråga är mycket ömtålig i Andra Kammaren, på hvilkens beslut det genom en återremiss kunde hända, att frågan föll, anhåller jag att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Angående
vård af fidei-
kommiss-
skogar.
(Forts.)

Herr Annerstedt: På sätt af den föregående talaren å stockholmsbänken uttalats, synes det resonemang, som utskottet fört, och de synpunkter, som utskottet gjort gällande i motiveringen, böra — om konsekvens skall iakttagas — leda till ett annat innehåll i klämman än utskottet gifvit åt densamma. En lydelse i den riktningen är föreslagen af friherre Gripenstedt, men det förefaller mig som om den lämpligaste utvägen för närvarande vore att yrka återremiss på denna punkt, så att utskottet måtte få taga i öfvervägande den lydelse, som friherre Gripenstedt föreslagit.

Jag förenar mig med dem, som yrkat återremiss.

Friherre Gripenstedt: Med anledning af den förda diskussionen skall jag be att få ändra mitt yrkande och biträda yrkandet om återremiss, i den förhoppning att utskottet måtte taga i öfvervägande det förslag jag framställt.

Herr Trygger: Under sådana förhållanden vill äfven jag be att få instämma i yrkandet om återremiss.

Friherre Trolle: Herr greve och talman! Jämväl jag ber att få instämma i detta sista yrkande.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, gjordes jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till hvad utskottet i den föreliggande punkten hemställt, samt vidare därpå, att punkten skulle visas åter till utskottet; och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 87, till Konungen, angående åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridning.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades friherre *Lagerbring* under tio dagar, räknadt från den 13 i denna månad, och herr *Wester* från och med den 14 innevarande maj till riksdagens slut.

Justerades 3 protokollsutdrag för denna dag.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de under dagen första gången bordlagda ärendena skulle sättas främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Herr vice talmannen hemställde, att statsutskottets utlåtande n:o 11 och bevillningsutskottets betänkande n:o 54 måtte sättas främst bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan till nästkommande onsdag.

Denna hemställan bifölls.

Kammaren åtskildes kl. 11,11 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
